

de Hessencombinatie

Magazine voor Voor-Drempt, Achter-Drempt, Hoog-Keppel, Laag-Keppel, Hummelo en Eldrik

En verder in dit nummer o.a.:

- Willem Kollf, redder van miljoenen mensenlevens
- Lentevaccinatie
- Grote windmolens komen dichterbij

Ff kletsen met:
Henk Greven

Nieuwbouw
Verbouw
Onderhoud
Renovatie
Timmerwerken

Roy Bremer | Molenweg 10 | 6996 DN Drempt | T: 0313-472394 | M: 06-13380622 | www.bremerbouw.nl | info@bremerbouw.nl

CLAUS SPORT

IJsselkade 10-12 Doetinchem 0314 - 32 31 39
info@clausport.nl

- gratis
- sparen voor extra korting
- eenvoudig verzilveren
- exclusief voordeel
- aanbiedingen op maat
- altijd inzicht in je saldo
- en nog veel meer privileges

De Gouden Karper

Hotel

Café

Restaurant

lunchen - dineren - vergaderen - logeren - arrangementen

Dorpsstraat 9 - 6999 AA HUMMELO - Tel.: (0314) 38 12 14
welkom@degoudenkarperhummelo.nl

www.degoudenkarperhummelo.nl

GARAGE PELGROM

- ✓ VERKOOP NIEUWE EN GEBRUIKTE AUTO'S
- ✓ REPARATIES EN ONDERHOUD VAN ALLE MERKEN
- ✓ APK II-KEURSTATION

Broekstraat 5a 6999 DE HUMMELO T 0314 - 381651 E info@garagepelgrom.nl | www.garagepelgrom.nl

Van de redactie

Het is gelukt om De Hessencombinatie weer op tijd bij u in de bus te krijgen. De 42ste aflevering met het wel en wee in onze dorpen in verleden, heden en de toekomst. In de barre Covid-tijd blijven de sponsors, ondernemers en lezers ons trouw steunen en dat verdient een hartelijk applaus. De redactie is er op haar beurt weer stevig tegenaan gegaan om er voor u als lezer een hopelijk interessant nummer van te maken.

Over de beperkingen die Covid de samenlevingen wereldwijd oplegt: Toon Hermans maakte een lied dat gaat over de vraag hoe een mens de moed erin kan houden. Hij liet zich inspireren door de grote Franse chansonniers Chevalier, Montand en Aznavour. Net zoals Andre van Duin in deze tijd. Op YouTube is Toon Hermans nog altijd te vinden. Mocht u het lied opzoeken, let u vooral op de vitaliteit van Hermans.

*Ik schreef 'n lied terwijl de anderen sliepen
Van rozengeur en louter lentelicht
Toch heb ik af en toe wel anders moeten piepen
Maar dan ging net m'n trein naar Hamburg of Maastricht
Maar ik heb het lied weer steeds opnieuw gezongen
Van 'mensen, zie de zon daarboven staan
Ook al klonk het af en toe wat verwrongen
Als ik m'n eigen lieve zon zag ondergaan*

*Maar ze komt terug, ook midden in misère
Ze komt terug, die veelbezongen zon
Het kan 'n glimlach zijn die straalt in de parterre
Het kan 'n kind zijn met 'n blauwe luchtballon
O, 't is de kunst om juist wanneer het donkert
Het licht te zien, ook in een stil verdriet
Die ene ster te zien die altijd nog wat flonkert
Dat is de kunst van ieder mens z'n levenslied*

We verwelkomen net als Toon Hermans de lente en het zicht op betere tijden. Misschien staan we er in juni een stuk beter voor. En u kunt alvast genieten van dit lentenummer. Met een impressie over de start van de dorpsraden, de nieuwe rubriek Ff kletsen met..., een bijdrage over de windmolens in onze omgeving, onze wereldberoemde oud-dorpsgenoot Dr. Kolff, een boeiende voorjaarspuzzel en nog veel meer...

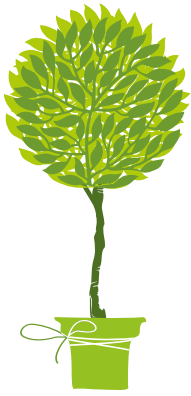
Op naar betere tijden!

De redactie

Inhoud

5	Colofon
7	Column Mart de Kruijff
8	't Wödt veurjoor, Paosen kump d'r an...
10	Grote windmolens komen dichterbij
18	Ff kletsen met... Henk Greven uit Hummelo
20	Dorpsraden in Drempt, Hummelo, Keppel en Eldrik: verbonden eigenheden
27	Column Jeroen te Lindert
28	Alles proeven, alles horen: John Harris
31	Column Gijs Jolink
32	Spread: Het voorjaarszonnetje zorgt weer voor enige opgewektheid...
34	Verbonden beukenbomen
37	Column Guinevere Wolvetang
39	Nieuw: de kidsclub van HC '03
40	De Hummelose roots van Willem Kolff, redder van miljoenen mensenlevens
46	Sporten bij de 'oude' club
51	Column Anouk Mast
52	Lentevaccinatie
56	Voorjaarspuzzel
58	Activiteitenkalender
61	Varia

Tuincentrum Bloemendaal

Rijksweg 14 6996 AC Drempt tel. 0313 - 473033

Tuincentrum

- kamerplanten
- snijbloemen
- gelegheidsbloemwerk
- potterie
- diervoeders

Hoveniers

- aanleg en onderhoud
- winterbeurten
- tuinonderhoud op contractbasis

Kwekerij

- coniferen
- bomen
- laurier
- kerstbomen

Bloemisterij

- violen
- zomerbloeiers
- vaste planten
- bolchrysanten

www.tuincentrumbloemendaal.com

Colofon

De Hessencombinatie

Magazine voor de inwoners van Voor-Drempt, Achter-Drempt, Hoog-Keppel, Laag-Keppel, Hummelo en Eldrik

Redactie

Ceciel Bremer, Maaïke Harkink, Berna ter Horst, Rinus Rabeling en Henk ten Zijthoff

E-mail: dehessencombinatie@hc-03.nl, telefoon: 0313-472968 (Rinus Rabeling).

Aan dit nummer werkten mee

Mieke van den Broek, Gijs Jolink, Gerard van der Kamp, Mart de Kruijff, Jeroen te Lindert, Gerard Maalderink, Anouk Mast, Pierre Seegers, Leo Tholhuijsen, Guinevere Wolvetang

Fotografie

Jeltje Berendsen, Ceciel Bremer, Herman van den Broek, Fred van Daalen, Duncan de Fey, Wim van Hof, Arien Netjes, Harold Pelgrom, Rinus Rabeling, Vaysa Wolvetang

Advertenties/Marketing

Wim Fontein, Patrick Verheij
Voor vragen of informatie:
06-20 44 38 10 (Patrick Verheij)

Vormgeving en druk

Youprinting, Drempt

Auteursrecht

Overname van artikelen (of delen ervan) uit deze uitgave is niet toegestaan zonder uitdrukkelijke, schriftelijke toestemming van de uitgever. Dat geldt ook voor vermenigvuldigen, kopiëren, publiceren op internet of opslaan in een databank. Dit magazine wordt met grote zorgvuldigheid samengesteld. Ten aanzien van de juistheid van de inhoud kan echter geen aansprakelijkheid worden aanvaard.

De Hessencombinatie is een uitgave van voetbalvereniging HC'03 en verschijnt 4 keer per jaar, in een oplage van 2600 exemplaren, in het verspreidingsgebied: Voor-Drempt, Achter-Drempt, Hoog-Keppel, Laag-Keppel, Eldrik, Hummelo, Langerak en een gedeelte van Toldijk.

De volgende editie van De Hessencombinatie wordt verspreid rond 8 juni 2021.

Informatie of klachten over bezorging

E-mail: dehessencombinatie@hc-03.nl of telefoon: 0314-842219 (Monique Bruins).

Abonnement

Woont u buiten het bezorgingsgebied van De Hessencombinatie of wenst u het magazine op naam per post te ontvangen, dan is een abonnement voor 20 euro per jaar mogelijk. U kunt hiervoor telefonisch contact opnemen met de redactie: 06-15445341 (Ceciel Bremer) of een e-mail sturen naar: dehessencombinatie@hc-03.nl.

Website

www.dehessencombinatie.nl

SONNEVELD BELASTINGADVIES
Register Belastingadviseur

Wij ondersteunen ondernemers

REGISTER ■
BELASTING ■
ADVISEURS ■

www.sonneveld-drempt.nl

Huidverzorging & Nagelstyling

Dineke Pelgrom

COMBI-VOORDEEL
10% KORTING
op verven wimpers en wenkbrauwen

Hulsevortseweg 7
6996DG Drempt
M: 06-12694970
E: info@dinekepelgrom.nl
I: www.dinekepelgrom.nl

- › AUTORUIT VERVANGEN
- › STERREPARATIE
- › VOORRUIT POLIJSTEN*
- › KENTEKEN GRAVEREN
- › AIRCOSERVICE*

GG
GlasGarage.nl

Specialist in autoruiten!

**Autobedrijf
Melgers**

Hoge Wesselink 2
7221 CJ Steenderen
Tel. (0575) 451974

› **GLASGARAGE. SNEL EN ALTIJD IN DE BUURT!**

Autoruit stuk? Haast? Met ruim 80 vestigingen is er altijd een GlasGarage bij u in de buurt die u razendsnel helpt! En doet dat tegen de laagste kosten voor u. Bovendien krijgt u levenslange garantie en zijn er doorlopend leuke acties. Vraag ernaar bij de vestiging bij u in de buurt of kijk op onze website.

HANS

— Ouderwets lekker! —

Vakmanschap...en dat proef je!

Een vrolijk voorjaar!

De paasfolder ligt in de winkel voor u klaar!

Bestel ook eenvoudig en snel
via onze website!

Kerkstraat 30 6901 CN Doesburg 0313-110175
www.hansbanket.nl

**Rietdekkersbedrijf
Jan Jansen**

Voor al uw reparaties, onderhoud & nieuwbouw
Bel voor een gratis afspraak of advies

Beekstraat 11 • Toldijk • 06-23628732
janjansenrietdekker@outlook.com

Zij beheren de centen, bewaken de begroting of struinen de diverse overheden af naar mogelijkheden voor financiële steun in deze warrige tijden.

Stille krachten

Dit zijn geen hoogtijdagen voor een voetballer. Er gebeurt vrijwel niets. Alleen de jeugd mag trainen en het betaald voetbal mag spelen. Maar voetbal in lege stadions is als dansen met je schoonmoeder, het wordt nooit echt gezellig. En toch wordt dit geen klaagverhaal, omdat mijn klaagtolerantie op is. Begrijp me goed, de crisis treft sommigen erg hard, deze hebben recht op onze empathie en steun. Maar voor heel veel mensen is de crisis hinderlijk, niet meer dan dat. Dan kun je veel energie stoppen in klagen, maar dat lost niets op. Is pure verspilling. Dus kun je beter je kracht gebruiken om dingen te doen waar je anders nooit aan toe kwam, kansen te zoeken en te pakken en te geloven in betere tijden. Maakt het leven veel leuker. Dus lees ik steeds minder kranten, mijn praatprogramma's, ben veel buiten en help mijn kleinkinderen met het huiswerk. Word je vrolijk van.

Waar ik ook vrolijk van word, zijn de stille krachten van de vereniging. We hebben er velen, maar ik wil nu even de aandacht vestigen op onze financiële steunpilaren. Hiermee doel ik op Maurice Landaal, Evert-Jan Bloemen en Patrick Visser. Binnen de vereniging en de stichting MFA 't Doornslag beheren zij de centen, bewaken de begroting of struinen de diverse overheden af naar mogelijkheden voor financiële steun in deze warrige tijden. Want hoewel we (gelukkig!) ongelofelijk trouwe sponsors hebben en bijna iedereen de contributie overmaakt (terwijl de velden leeg zijn), zijn de dagelijkse kosten toch hoger dan de inkomsten. Zeker zolang 't Hessenhuus dicht is. Dus loert de financiële gevarenszone. Maar dat laat dit drietal gelukkig niet gebeuren, zij zijn een beetje het beademingsapparaat van HC'03. In alle hoeken en gaten vinden ze regelingen, steunpakketten, acties of subsidies die ze vervolgens proberen te gebruiken om de vereniging te laten overleven. Het is fascinerend om te zien hoe ze dit regelen, maar het werkt. Want als de bal straks

weer gaat rollen, hebben we nog steeds alles voorhanden wat nodig is.

Trainers, ballen, shirts, voedsel, drinken, massageolie en sporttape.

Om maar eens wat te noemen. Met dank aan deze mannen.

Foto: Wim van Hof

Mart de Kruif

Ons dialect moeten we zoveel mogelijk koesteren. Het is een onderdeel van onze (cultuur)historie, in gesproken en geschreven woord. Het geeft eigenheid aan de streek en versterkt in hoge mate de saamhorigheid. Deze rubriek wordt gevuld met bijdragen in onze streektaal. In dit nummer een verhaal over het voorjaar, met extra aandacht voor de gebruiken rond Pasen. Herinneringen aan vroeger, aan kort geleden. Dit jaar allemaal anders.

't Wödt veurjoor, Paosen kump d'r an . . .

't Is een mooie dag in 't vrogge veurjoor. Een veurjoorszunneke brik deur, maor de frisse temperaturen neudigt nog niet echt uut um al volop naor buten te gaon. Toch bunt d'r al leu die zonder jas, zelfs in de korte bokse, an de wandel gaot. 't Is toch al veurjoor! De beume begint al wel gruen te kleuren en de schaopen lopen met de eerste lammekes in de wei. Sommige weies en bermen kleurt al 'n betjen gael met de eerste bluumkes van 't speenkruud. Ook in de bossen kö'j al weer genieten van een daeken van bosanemonen. De mensen nemt de fiets of de auto en gaot d'r weer op uut, tenminste dat was altied zo. Maor in disse vervaelende tied met 'n naar virus is dat allemaol anders. Doordeur denk i-j umgeliek al snel an hoe 't allemaol 'n hötje gelaejen nog was. In 't veurjoor keken wi-j al uut naor de zomer, de vakantie en... naor de Paosen.

'n Paar waeken veur Paosen gingen wi-j met opa op pad um wilgetakke te zuken die wi-j konden gebruiken veur de pallem-paosenstok. 'n Grote en kleine tak wieren as 'n soort kruus met 'n dunne wilgestrep-pel vasgeknap. An dat kruus kö'j dan de broodkrans hangen, op de baovenpunt kwam dan 't haantjen. In de paostied kö'j zo'n krans en haantje kopen bi-j de bakker. In Laeg-Keppel hadden ze an 't begin van de veurige eeuw zelfs 'n vierkante krans, maor hoe dat zo gekomen was wis eigelijk niemand. Onder 't haantjen kwam altied 'n grote zute sinaasappel. Dén mos natuurlek wel flink zuut waezen umda'j disse later zo snel meugelijk wol opetten. Veur die tied hadden wi-j al met opoe een slinger gemaakt van dun vliegtouw met rozienen; um de tien kwam dan nog 'n ge-

dreugde vieg. Hier kö'j dan van links naor rechts de stok met versieren. Wi-j dejen dat dan ook nog met 'n snoer van paoseikes in alle kleuren. Vrogger waren dat uitgeblaazen en geschilderde krielkip-eikes. Met pallemtekskes wier de broodkrans en 't haantje nog wieter versierd. Opa had in de hof speciaal veur Paosen drie pallem-beumkes (buxus) staon. Sommige kinder staken ook wel bluumkes van de toverhazelaar of de ribes in de broodfiguren, 'maor dat heurt helemaol niet' zei opoe dan bestraffend! Ik vroeg heur dan geliek weurum dat dan niet zo heurt. "t Hef allemaol wat te beteikenen, sprak opoe plechtig.' Ze vertelt: "n pallem-paosenstok met zo'n dwasstuk steet symbool veur 't kruus uut 't lijdensverhaal; de haan kump van 't stuk uut de biebel aover de ver-

loochening van Jezus deur Petrus: 'as de haan twee keer kraeit...'. De haan was ook wel 'n symbool van waakzaamheid tegen kwaoje geesten. De slinger mos altied uut 30 rozienen bestaon, dat steet veur de 30 zilverlingen die Judas kreeg veur 't verraad van Jezus. Die gedreugde viegen heurt d'r dus eigelijk niet bi-j. De broodkrans hef ook een biezondere beteikenis. Aover 't algemeen wödt angenommen dat 't hierbi-j geet um 'n zonnerad. Dat wier in vrogger tied in 't veurjoor rondgedragen um de komst van de zomer en 't ni-je laeven te bevorderen. Ook de uitgeblaazen eier waren 'n teiken veur 't ni-je laeven. De grune pallemtekskes waren 't symbool veur 't kommende veurjoor en de terugkeer van de vruchtbaarheid van de grond. D'r bunt ook leu die zien hierin de palmtakken die

In het dialect

gebruukt wieren bi-j de intocht van Jezus in Jeruzalem.'

Opoe zei d'r nog wel bi-j dat ze niet zeker wis of 't allemaol wel klopte en dat in al die joren de biebelse en de heidense betekenissen 'n betjen deur mekaar zun gaon lopen. Da's in disse tied ook niet meer zo van belang. Met alle buurkinder op Pallemzondag langs de huzen gaon en smikkelderi-j ophalen is gezellig en zeker zo belangriek. Opoe wol nog wel effe 't Pallempaosen liedjen oefenen, door was volges heur in al die joren niks an veranderd. 'Anders stao'j op Pallemzondag mooi met de mond vol tanden.'

Pallem, pallem, Paosen!
Eikoerei, eikoerei!
Now nog ene zondag
Dan kriege wi-j 'n ei
Een ei is gin ei
Twee ei is een hallef ei
Drie ei is 'n paosei!

'n Heel old vesje met 'n diepere betekenis volges opoe: 'Een ei is eigenlijk niks, 'n

mens hef altied de ander neudig. Twee ei is pas de halve mens, 't zintugelijke en lichamelijke deel. Drie ei is de drie-eenheid van ow lichaam, ziel en geest. Maor mischien is dat allemaol völ te ingewikkeld veur jullie.'

A'j dan op Pallemzondag met alle buurkinder langs de huzen was gewes dan wieren alle gekregen snuupkes, appels, en zo meer samen gedaeld. Tevraen ging iedereen weer op huus an. Bi-j sommigen mos onderweg 't haantje van de pallempaosenstok d'r meteen al an geleuven, Tradities en olde gebruiken bunt mooi, maor i-j kriegt d'r wel honger van...

'n Waek later was 't dan Paosen. De zaoterdagmiddag doorveur gingen wi-j dan met moeder een hele zwik gekaakte eier schilderen. In heel völ verschillende kleuren en soms met kleine figuurtjes. Op Eerste Paosdag wieren die eier allemaol in de hof verstoppt. Onder struken, in 'n olde boomstronk of onder 'n bloempot, 't kon aoveral waezen. 'n Nichtje en twee naefkes kwamen dan ook altied um 'te

helpen zuken' en natuurlijk 'um te helpen opetten...'. De paoseier waren ook 'n soort vruchtbaarheidssymbool en 'n teken veur 't komende veurjoor.

Bi-j ons wier Paosen altied afgeslaoten deur op Tweede Paosdag samen naor 't grote paosvuur te gaon. 't Hele dorp was al waeken gangs gewes met 't ophalen van snuujholt. Ze probeerden um in ieder geval 'n bult te maken die hoger was dan van die leu iets wieter op. Veur ons as kinder was 't altied spannend. Wi-j mochten natuurlijk langer opblijven totdat 't wel flink duuster was. Zo tegen een uur of negen begon de muziek te spöllen en ging de brand d'r in. I-j ging al raps 'n end achteruut vanwaege de hitte, 't gezich begon helemaol te glujen. Paosen was weer veurbi-j, wi-j gingen weer genieten van 't veurjoor, van de ontwakende natuur en 't ni-je laeven. Wi-j waren d'r helemaol kloor veur.

Dit joor is dat allemaol anders, maor haop en saamheugigheid dut laeven, ook in disse vervaelende tied...!

Pallempaosenoptocht in de Keppelse Staote (Dorpsstraat), umstreeks 1956. 1. Guus Oijen, 2. Hennie Willemsen, 3. Willeke ter Beest, 4. Hanneke Lusink, 5. nn, 6. Opa Willemsen, 7. Hans 't Hooft, 8. Tiny Peters, 9. Bart Maandag, 10. Gerrie Buunk, 11. Riek Willemsen, 12. Dinie Garretsen, 13. Lidy Maandag, 14. Henkie ter Beest, 15. Wim 't Hooft, 16. Mini Buunk, 17. Dickie Buunk, 18. Marianne ter Beest, 19. Hugo van Lynden, 20. Hermien Klein Essink, 21. Robbie Teerink, 22. Hans Teerink, 23. Joke Oijen.

Grote windmolens komen dichterbij

Aan de randen van de zuidwestkant van Bronckhorst wordt gekeken naar stroomopwekking door hoge windmolens. In de gemeente Doetinchem is sprake van redelijk vergevorderde plannen voor hoge molens nabij Laag-Keppel. Later mogelijk ook op Bronckhorster grondgebied tussen de bruggen van Laag-Keppel en Eldrik. Doesburg kijkt naar voorwaarden waaronder het windmolens zou kunnen toestaan.

derwijs te gaan, zo ervaren omwonenden. Pas als processen als inventarisaties, onderzoeken, verkenningen een tijdje lopen en zelfs concrete plannen in een vergevorderd stadium zijn, worden ze er van de kant van de gemeente over geïnformeerd. Dat blijkt trouwens niet per se alleen hier het geval te zijn. Uit het hele land klinken geluiden van verontruste bewonersgroepen die het idee

Openheid

Windmolens van 175 meter hoog bij Angerlo, een plan in de gemeente Doetinchem voor 4 à 5 windmolens met een tiphoogte van 230 meter op het Landgoed Keppel, en straks misschien 10 tot 12 windmolens in de gemeente Bronckhorst, ook op het Landgoed Keppel en eventueel in Eldrik. Doesburg kijkt vervolgens naar wat mogelijkheden zijn om energieneutraal te worden via windmolens en zonnevelden in het noordoosten van de gemeente, tegen de grens met Bronckhorst.

Het Klimaatverdrag van Parijs is geen van-m'n-bedshow meer. Medio 2019 heeft het kabinet het eruit voortvloeiende Klimaatakkoord gepresenteerd. In heel Nederland kijken gemeenten nu welke rol zij kunnen en willen spelen in de energietransitie, in het CO₂-neutraal worden. Ook hier rammelt de energietransitie uitdrukkelijk aan de deur. Of rammelen, eigenlijk lijkt het eerder sluipen-

De ligging van de mogelijke windmolenlocaties Keppel/Doetinchem.

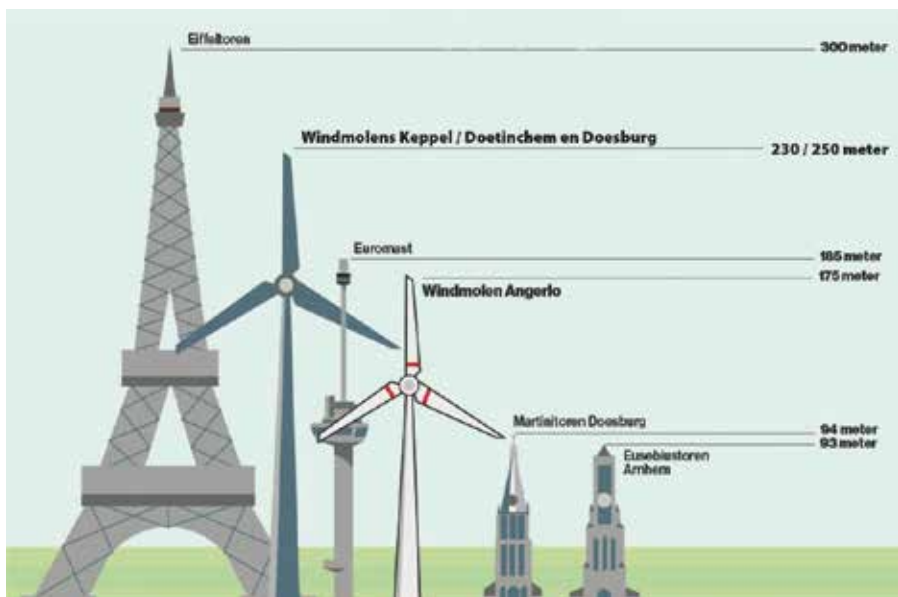
De ligging van de mogelijke windmolenlocaties Doesburg.

hebben dat ze pas worden geïnformeerd als het *point of no return* al lang gepasseerd lijkt. Het enige was hen dan nog rest, is met alle kracht aan de noodrem te gaan hangen.

‘Vanuit de overheid wordt niet tijdig, open, eerlijk en transparant geïnformeerd. Dat ervaren we voortdurend’, zegt een woordvoerder van de Stichting Tegenwind Keppel en Eldrik. ‘Je kunt eigenlijk zeg-

gen dat we als omwonenden buitenspel worden gezet.’ De Stichting is in september 2019 actief geworden nadat omwonenden bij toeval hoorden over plannen voor windturbines. ‘Zonder dat daarover door de gemeente Bronckhorst of de initiatiefnemer over gecommuniceerd was, terwijl het wel hun plicht is dat te doen. Dat wekt wantrouwen. En zeker als later blijkt dat de gemeente Bronckhorst en de gemeente Doetinchem al in ieder geval vanaf 2018, of eerder hierover, gesprekken hebben gevoerd met het Landgoed Keppel.’

Hier in de voormalige gemeente Hummelo en Keppel zijn het Stichting Tegenwind Keppel en Eldrik en Windmolens Drempt die zich roeren. Tegenwind Keppel en Eldrik, een initiatief van een groep inwoners uit Keppel en Eldrik, is sterk voorstander van verduurzaming en is ook niet tegen windturbines, maar zijn absoluut tegen de komst van windturbines langs de Oude IJssel. Onder geen enkele voorwaarde zegt de stichting akkoord te gaan met de komst van windturbines op het Landgoed Keppel of in een later stadium ook westelijker langs de Oude IJssel tussen de bruggen van Laag-Keppel en Hoog-Keppel. Dit past niet in het prachtige landschap en zeker niet dichtbij woonwijken of kernen vanwege onder meer de grote gezondheidsrisico's. De negatieve gevolgen voor flora en fauna, de gezondheid van omwonenden en de waardedaling van woningen zijn enorm, zegt de Stichting. ‘Er zijn betere alternatieven denkbaar om ook te voldoen aan het Klimaatakkoord waarbij geen sprake is van deze negatieve gevolgen. Daarbij moet je bijvoorbeeld denken aan een veelvoud van lage windmolens op boerenerven, zonnepanelen op alle daken, biovergassing, isolatie en voorlichting.’ De Stichting benadrukt dat inwoners zich op dit moment nog onvoldoende realiseren wat er mogelijk op hun afkomt. Windmolens Drempt, een initiatief van bezorgde bewoners in het buitengebied van Drempt en Doesburg, is eveneens voorstander van verduurzaming en volgt kritisch de onderzoeken van de gemeente Doesburg naar mogelijkheden voor windmolens in het gebied tussen ruwweg Achter-Drempt en camping Het Zwarte Schaar.

Hoogtevergelijking met andere bouwwerken.

Turbines

Wat de twee initiatieven dus bindt, is dat ze allebei voorstander zijn van verduurzaming van de energievoorziening en daarbij ook niet per definitie tegen windturbines zijn. Het belangrijkste verschil in de aanpak zit in hoever de plannen binnen de verschillende gemeenten gevorderd zijn. Doetinchem is al akkoord gegaan met een principeverzoek van het Landgoed voor de plaatsing van 4 à 5 windturbines en zit al in een verder stadium. De gemeente Bronckhorst wil de kaders voor hoge windturbines nog verder aanscherpen en besluit in 2022. In Doesburg daarentegen zijn er nog geen uitgekristalliseerde plannen. De verschillen in stadia verklaren het verschil in houding. De Stichting Tegenwind Keppel is uitgesproken tegen; geen hoge windmolens langs de Oude IJssel. De stichting spreekt

Een impressie van het natuurgebied in de omgeving van Barlham tussen Laag-Keppel en Doetinchem

trouwens consequent van industriële windturbines (IWT). ‘Deze turbines zijn de hoogste op het land denkbaar op dit moment.’

Windmolens Drempt is genuanceerder en hamert voorlopig op een goede informatievoorziening richting bewoners. Allebei vinden de clubs dat er in Nederland en ook in de Achterhoek betere plekken te vinden zijn om windmolens te plaatsen dan in het krap bemeten buitengebied van Doesburg en in het coulisselandschap langs de Oude IJssel.

Gezondheidsrisico

De grootste weerstand tegen de komst van de molens komt voort uit de zorg voor gezondheidsrisico van bewoners in de buurt. ‘Eerst is er het permanente directe geluid van de turbine’, zegt de woordvoerder van Stichting Tegenwind Keppel en Eldrik. Samen met het niet hoorbare geluid (infrason geluid), trillingen over langere afstand, zou dat kunnen leiden tot het zogenoemde windturbinesyndroom. ‘Wetenschap heeft keer op keer aangetoond dat geluid gezondheidsschade kan veroorzaken, IWT-geluid geeft slaapstoornissen, cardiovasculaire

schade, gehoorproblemen zoals oorsuizen, hyperactivatie van het autonome stelsel, angst, stress, concentratiestoornissen en ontwikkelingsstoornissen bij kinderen.’ De gezondheidsschade wordt voornamelijk veroorzaakt door het infrason geluid dat de hoge turbines maken, het dag en nacht hoorbare geluid en mensen kunnen ook veel last hebben van de slagschaduw. ‘De Nederlandse wetgeving heeft geen afstandsnormen die omwonenden bescherming geeft. De normering in Nederland is nog altijd gebaseerd op kleine windturbines van 50 meter hoog, maar inmiddels zijn dit kolossale industriële

Een impressie van het gebied bij de Grietstraat in Doesburg

Pieter Plass

apparaten geworden met een veel grotere impact. Duitsland houdt nu als norm 10 keer de tiphoogte aan voor de minimale afstand tussen windturbines en woonhuizen. Dat zou hier 2,3 kilometer betekenen, dan is er geen plek op het landgoed.'

Stichting Tegenwind Keppel en Eldrik wijst nog op de geldende 2-kilometerzone beschermd stads-/dorpsgezicht en bijzonder cultuur landschappelijke waarde van het gebied langs de Oude IJssel. 'We zijn zeer benieuwd naar hoe hard de gemeente Bronckhorst zich hiervoor gaat maken. Gezien alle recente commotie maken we ons hier ernstige zorgen over.'

€ 100.000 per molen per jaar

Hoewel Stichting Tegenwind Keppel en Eldrik erkent dat de inkomsten uit de windmolens voor Landgoed Keppel, zo'n € 100.000 netto per molen per jaar, niet per se een valide argument vormen om tegen te zijn, wil de woordvoerder het wel genoemd hebben. 'Het Landgoed wil graag doen voorkomen dat het armlastig is. Dat is niet zo, die windturbines zijn niet nodig om het landgoed exploitabel overeind te houden. Maar afgezien daarvan, als het gaat om geld verdienen, hebben wij nog wel wat alternatieven voor de familie. Wij hebben diverse keren de hand uitgestoken om met de familie Van Lynden (eigenaar van het landgoed) in gesprek te gaan en onze ideeën met hen te bespreken, maar dit wordt helaas categorisch geweigerd.' Wat die ideeën zijn, wil Stichting Tegenwind Keppel en Eldrik nu nog niet openbaar maken maar eerst zelf voorleggen aan de eigenaar van Landgoed Keppel. Het Landgoed Keppel liet eerder weten dat de inkomsten uit de windmolens juist kunnen bijdragen aan de instandhouding van het coulisselandschap.

Windmolens Drempt

Windmolens Drempt is opgericht in september 2020 toen duidelijk werd dat Doesburg bezig was om te bekijken wat in het noordoostelijke gebied de mogelijkheden waren om windmolens te plaatsen. Het gaat om het gebied dat grenst aan de gemeente Bronckhorst, meer specifiek het dorp Achter-Drempt. Windmolens Drempt heeft zich vooral ten doel gesteld om mensen te informeren en te betrekken. 'Als initiatiefnemers vormen wij geen belangengroep, zijn we geen tegenstanders of zelfs actiegroep', vertelt woordvoerder Pieter Plass. 'Het gaat erom mensen mee te nemen in het proces. Dat zit hem vooral in het informeren en kennis van de materie overbrengen om waardevol mee te kunnen praten. Dat doen we voor iedereen die het aangaat, individuele bewoners, de door de gemeente ingestelde werkgroep, de Dorpsraad Drempt of voor wie maar namens de bewoners optreedt.' Zo is er de internetsite windmolensdrempt.nl met de Doesburgse plannen, actueel nieuws en veel achtergrondinformatie.

Smalle strook buitengebied

Maar gaandeweg het informatieproces ontstaat ook bij Pieter Plass en de zijnen wel het idee dat het tamelijk onnadenkend is om in de relatief smalle strook buitengebied aan de noordoostkant van Doesburg windmolens van 250 meter te willen plaatsen 'De wettelijke minimale afstand tot woningen is in Nederland niet hard bepaald maar volgt uit een berekening gebaseerd op geluid, slagschaduw en veiligheidsaspecten. In de praktijk heb je het over zo'n 400 meter. Maar dan zeg ik ook, wat dacht je van een minimale afstand van 10 keer de tiphoogte, zoals ze ook in Duitsland doen. Hier wordt

Hendriks

Administratie
&
Belastingadviseurs

Oranjesingel 4 te Doesburg
tel. 0313 - 479100

Atelier Zepp Gerritsen

RIJKSWEG 25, 6996 AA DREMPPT

T: 0313-472601

M: 06-13572476

E: fransgerritsen@zeppgerritsen.nl

I: www.zeppgerritsen.nl

Zepp Gerritsen verzorgt workshops, cursussen en bedrijfsuitjes in beeldhouwen, boetseren, brongieten en keramiek.

TE HUUR:

Luxe 5-sterren villa aan zee bij Lovina, Noord-Bali

Selamat Datang/Welkom in onze luxe 5-sterren villa **Terang Bulan** in Bali voor een onvergetelijke vakantie met maximaal 7 personen met veel privacy.

De villa ligt aan het strand in Lokapaksa in het rustige noorden van Bali, zo'n 12 km ten westen van het toeristengebied Lovina.

Onze villa ligt in een grote tropische tuin met wuivende palmbomen, exotische planten, Boeddha beelden en lotusvijvers, met een 18 meter lang infinity zwembad en een jacuzzi. Naast het zwembad is een heerlijke loungeplek (Balé Bengong). In ons zitje aan de Bali zee geniet u van de zonsondergang.

Er zijn 3 slaapkamers met airconditioning en elk een eigen badkamer. De villa heeft kabel, satelliet tv en gratis WiFi. Onze staf kan uw maaltijden bereiden en zorgt dat het u aan niets ontbreekt.

Op onze site www.villaterangbulan.nl vindt u tarieven, beschikbaarheid en meer informatie. Of bel ons even voor een afspraak op 0313 - 47 91 79.

Loek en Erna Janssen, Strengsche Veld 32, 6996 DK Drempt

Puntstukken voor tuinberegening Containerverhuur

Loonbedrijf van Til BV

Hummelo - Jeroen Teerink 06 1230 2724

Laag-Keppel met kasteel Keppel aan de Oude IJssel is een beschermd dorpsgezicht

uitgegaan van een direct geluidsniveau van 47 dB op de gevel. De norm in Denemarken daartegenover is 20 dB in huis.’ Aansluitend noemt ook Plass de gezondheidseffecten op omwonenden van voortdurende slagschaduw van de wieken en laagfrequent geluid. ‘Daar is al ontzettend veel onderzoek naar gedaan, wereldwijd zo’n 300 publicaties.’

Afwegingskader overval

Plass stoort zich aan de manier waarop Doesburg aan de slag is gegaan met het zogenoemde afwegingskader, met het opstellen van randvoorwaarden voor zon- en windenergie. ‘In eerste instantie was er in Doesburg helemaal niet de intentie Drempt hierin te betrekken. Dit voelde voor ons als een overval. Via de dorpsraad en de werkgroep van bewoners van het noordoostelijk buitengebied van Doesburg hebben we gezegd: maak pas op de plaats en vind een manier om het beter te doen.’ Om het verzoek kracht bij te zetten heeft Windmolens Drempt een manifest opgesteld. Daarin wordt van de gemeente Doesburg gevraagd om volledige informatievoorziening aan de betrokken inwoners en een open dialoog over de plannen waarbij een zorgvuldige afweging wordt gemaakt van alle belangen. Meer dan de helft van de mensen uit het gebied heeft het manifest inmiddels ondertekend. Volgens woordvoerder Nancy Hermsen van de gemeente Doesburg wordt de soep echter

Klimaatverdrag Parijs

In het Klimaatverdrag van Parijs hebben 195 landen, inclusief Nederland, afgesproken om in 2050 de stijging van de gemiddelde wereldtemperatuur te beperken tot ruim onder 2 graden Celsius, en zo mogelijk 1,5 graden Celsius. De huidige doelstelling van de EU is het streven naar het verminderen van de CO₂-uitstoot tegen 2030 met 40% ten opzichte van de uitstoot in 1990. Afgeleid daarvan heeft de Nederlandse politiek zich ten doel gesteld om in 2030 in Nederland de broeikasuitstoot te halveren ten opzichte van die in 1990. Het Klimaatakkoord gaat over de maatregelen die we de komende jaren nemen om dit doel te halen. Voor 2050 is de ambitie om de Nederlandse broeikasgasemissies 80 tot 95% te verminderen ten opzichte van die in 1990.

Grootschalige biomassaverwerking

Het belangrijkste broeikasgas is koolstofdioxide (CO₂) dat vrijkomt bij verbranding van (fossiele) brandstoffen zoals kolen, olie en gas. Daarnaast wordt ook gekeken naar de vermindering van de uitstoot van andere broeikasgassen die bijdragen aan opwarming van de atmosfeer, zoals methaan en lachgas. Ook de afvang en opslag van CO₂ kunnen meehelpen. Dé manier om het verstoken van fossiele brandstoffen te verminderen, is alternatieve opwekking van elektriciteit. Dat kan op verschillende manieren: grootschalige verbranding van biomassa, kernenergie, opwekking van windenergie op zee en op land, opwekking van zonne-energie. Tenslotte helpt het ook om over de hele breedte van de samenleving te bezuinigen op het gebruik van energie.

Een rol speelt hier ook de elektrificatie van krachtbronnen, denk aan elektrische auto’s, maar ook aan processen in de industrie.

De rijsschool voor heel de regio

Auto, aanhanger, bromfiets en theorie opleidingen

Kijk voor informatie op: www.wimsteintjes.nl

WIJ WENSEN U PRETTIGE FEESTDAGEN
EN EEN KLEURRIJK NIEUWJAAR!

COLORS
@HOME

GOSSELINK

Landlustweg 30 | 7221 BS Steenderen
Telefoon (0575) 45 12 88 | Fax (0575) 45 27 02
E-mail gosselink@colorsathome.nl

IJSBOERDERIJ
DE STEENOVEN
'HET GRAS VAN VANDAAG, IS HET IJS VAN MORGEN'

- VERS BOERENIJS • KOFFIE & THEE •
- TERRAS & SPEELTUIN •

• BROEKSTRAAT 2, 6999DE, HUMMELO • WWW.IJSVANDESTEENOVEN.NL •

Elke
zaterdag
tussen 8 en 12
is onze winkel
geopend!

Al het voer van Garvo is:

- ✓ Gemaakt met liefde voor dieren
- ✓ CO2 neutraal geproduceerd
- ✓ Van hoge kwaliteit dankzij zorgvuldig geselecteerde grondstoffen

Laat deze advertentie zien in de zaterdagwinkel & krijg bij aankoop van een grootverpakking voer een voerschep t.w.v. €4,00 gratis!

Max. 1 voerschep per persoon. Actie geldig t/m zaterdag 1 mei 2021.

Garvo | Molenweg 38 | 6996 DN Drempt | +31 ((0)313) 47 23 21

niet zo heet gegeten als ze wordt opgediend. Ze laat weten dat een afwegingskader geen concreet plan is, slechts een lijst met criteria waaraan, als die eenmaal door de gemeenteraad is vastgesteld, een ontwikkelaar moet voldoen, wanneer die een plan concreet wil maken. 'De gemeente Doesburg gaat zelf geen projecten of plannen voor zon- of windenergie initiëren. Evenmin zijn in Doesburg al projecten of initiatieven voor het opwekken van windenergie opgestart.' Voor zonne-energie, zegt ze, hebben zich ontwikkelaars gemeld. 'Deze meldingen hebben wij afgehouden, omdat wij eerst dat afwegingskader willen opstellen met de omgeving.'

Wespendief schiet te hulp

Hermesen laat verder weten dat het proces om tot het afwegingskader voor zon en wind te komen, vertraagd is geweest, maar dat over de afstemming daarvan nu gesprekken worden gevoerd met gemeente Bronckhorst, wijkraad Bewoners Noordoost en Dorpsraad Drempt.

Overigens wijst ze op weerstand tegen windmolens uit onverwachte hoek. Het recent gepubliceerde onderzoek 'Wind op de Veluwe' van de Provincie Gelderland zegt dat 'nieuwe windmolens op de Veluwe tot 2030 niet realistisch' zijn. Onder meer omdat de windmolens veel vogelslachtoffers zouden maken, waaronder de beschermde wespandief. Hermesen: 'Doesburg valt binnen dat gebied waar voor windmolens beperkende maatregelen gaan gelden. Wat dit precies gaat inhouden, is nog niet bekend.'

www.tegenwindkeppeleneldrik.nl

www.windmolensdrempt.nl

Lokale voorwaarden voor windmolens in Bronckhorst

Net als Doesburg en Doetinchem is ook de gemeente Bronckhorst op weg naar energieneutraal. Dat wil zeggen, net zoveel energie zelf opwekken als in de gemeente wordt verbruikt.

De gemeente meldt daarbij onderstaande route te volgen. De gemeente hecht er daarbij aan te melden dat tot 2022 in Bronckhorst geen besluit wordt genomen over concrete windinitiatieven. 'We zijn niet bekend met windplannen op ons grondgebied in de omgeving van Drempt', meldt een woordvoerder. 'We zitten in het proces om te komen tot lokale voorwaarden voor wind.'

In 2019 stemde de Bronckhorster gemeenteraad in met de Routekaart Energieneutraal Bronckhorst 2030. De raad besloot de beleidsregels en -kaders voor wind op te schorten tot 2022. Onlangs stemde de raad in met een stappenplan om te komen tot duidelijke kaders voor participatie, gezondheid en landschap bij toekomstige windinitiatieven. 'Het traject van de Regionale Energiestrategie (RES), waarin elke regio haar keuzes aangeeft voor grootschalige, duurzame stroomopwekking, plaatst ons nu voor een uitdaging. Het is daarom belangrijk tijdig en zelf de spelregels voor windenergie in Bronckhorst vast te stellen. Zowel zonneparken als windmolens zijn in 2030 nodig om in de eigen energievraag te voorzien en om onze gemeentelijke energie-ambities waar te maken. Door op tijd zelf kaders op te stellen houdt de gemeente regie en kunnen we de belangen van inwoners beter bewaken. Daarmee is Bronckhorst ook voorbereid op de Achterhoekse RES 1.0.'

Inwoners betrekken

De woordvoerder van de gemeente Bronckhorst geeft aan te begrijpen dat dit onderwerp gevoelig kan liggen. 'We willen die stappen zorgvuldig nemen, met betrokkenheid van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Daarbij gaan we op drie manieren in gesprek.'

1. Enquête

Eind 2020 heeft de gemeente alle huishoudens van Bronckhorst een uitnodiging gestuurd voor het meedoen aan een enquête. In een vragenlijst werden vragen gesteld over het betrekken van inwoners bij de energietransitie, gezondheid en een goede inpassing in ons landschap. Het onafhankelijke onderzoeksbureau PON & Telos verwerkt de gegevens in een verslag (rapportage). Vervolgens kijkt de gemeente welke lokale aandachtspunten, mogelijke zorgen en nieuwe inzichten er zijn opgehaald.

2. Interviews met maatschappelijke organisaties

Daarnaast voert het PON in het eerste kwartaal van dit jaar verdiepende gesprekken met verschillende Bronckhorster organisaties. Ook de uitkomsten van deze verdiepende interviews worden in de uitvoerige rapportage van het PON meegenomen.

3. Expertavonden

Tijdens drie bijeenkomsten praten experts en (ervarings) deskundigen inwoners bij over de thema's participatie, gezondheid en landschap. Zij geven een stand van zaken op de thema's en inwoners kunnen vragen stellen over de presentaties.

Hoe verder?

Tijdens een terugkoppelbijeenkomst op 1 april praat het PON inwoners en raadsleden bij over de uitkomsten van de enquête en de interviews. Onder andere met de resultaten van dit onderzoek komt de gemeente tot een voorstel aan de gemeenteraad voor lokale voorwaarden voor wind vanaf 2022. De gemeenteraad van Bronckhorst neemt hier een besluit over.

Meer informatie over dit brede proces is te vinden op www.bronckhorst.nl/windenergie. Ook de opnames van de eerste twee expertavonden (over participatie en lokaal eigendom, en over landschap en windenergie) staan op deze pagina.

Ff kletsen met . . . **Henk Greven uit Hummelo**

Henk (55) woont samen met Stella. Hij is vader van zoon Thom en dochter Nicky, schoonvader van Sander. En sinds ruim een jaar zeer trotse opa van kleinzoon Viggo. Henk is als beroepsmilitair werkzaam bij de Koninklijke Marechaussee.

Wie heb je het laatst gebeld?

Dat is meteen een goeie: dan moet ik even kijken in mijn bellijst... dat is gisteravond het Snackhuus geweest, om een bestelling door te geven. Maar daarvoor heb ik mijn dochter gebeld.

Wat is je favoriete gerecht?

O, zoveel! Maar als ik dan echt moet kiezen: een haasbiefstukje met patat en bloemkool. Het moet dan natuurlijk wel een vers stukje

vlees van goede kwaliteit zijn: héérlijk. Daar kan ik echt van genieten.

Beschrijf jezelf in drie woorden

Ik denk wel... open en sociaal. Als ik meer woorden mag gebruiken, wil ik ook wel toevoegen dat ik vaak naar de buitenkant een pretletter ben, maar thuis op z'n tijd ook wel kribbig of kritisch kan zijn. Mag ook best gezegd worden over mezelf.

Ik krijg de slappe lach van...

Heel enorm veel! Ik hōu van slap lachen, zeker met mijn kameraden en collega's. Ik ben 23 jaar bieleman geweest tijdens het Hummelose Volksfeest. Dat was voor mij een heerlijke rol en een fantastische periode in mijn leven: samen schik maken met elkaar, echt teamwerk. Daar hou ik van. Vooral de teksten die we hebben voorgedragen bij de notabelen; lekker scherp, op het randje, met een knipoog, maar wel op een humoristische

manier met respect voor de notabelen. Als ik ze van tevoren las, had ik al zo enorm veel schik.

Wat was de belangrijkste les van het afgelopen jaar?

Ik heb zoveel respect voor de artsen en verpleging in de ziekenhuizen. Sinds 2016 heb ik een auto-immuun-aandoening waar ik inmiddels twee keer heel ziek van ben geweest. Dat gebeurde onder andere afgelopen oktober en echt waar; ik heb me met name in het ziekenhuis heel sneu gevoeld, omdat ik zo enorm slecht in orde was. Het overgeleverd zijn aan het - overigens fantastische - medische team in het Slingelandziekenhuis, heeft me met name door de liefdevolle verzorging op een bepaalde manier nederig gemaakt naar het leven én de mensen om me heen waar ik toen en nu op kon en kan leunen. Een bijzondere les in het leven.

Wat was je mooiste reis?

Ik heb voor mijn werk heel veel van de wereld gezien en daar zaten prachtige landen bij. Maar mijn mooiste reis maakte ik met mijn partner Stella naar de Verenigde Staten in 2017. We hebben daar onze vriend Aloys Evers (uit Drempt) en zijn familie opgezocht. Hij woont in Maryland. En daarna zijn we een week naar New York geweest. Een unieke belevenis! De mooiste reizen maak je toch met de mensen die het dichtst bij je staan.

De toekomst inzien of het verleden veranderen?

Geen van beiden. Alles wat je meemaakt in het leven maakt je wijzer. Soms komt er veel narigheid op je pad. Daar word je door gevormd. De toekomst hoeft ik niet te zien; ik ben blij met de dag van vandaag... en morgen zien we wel.

In welke film zou jij de hoofdrol willen spelen?

Back to the future: ik zou graag in de schoenen willen staan van Marty McFly. Dat vind ik zó lachen. Laatst waren deel 1, 2 en 3 op televisie. Daar kan ik niet voorbij zappen. Jack Sparrow uit *Pirates of the Caribbean* vind ik ook een klasse kerel. En Jack Bauer uit de serie 24 en Saga Norén uit de serie *The Bridge* zijn mijn helden.

Wat wil je graag doen, maar durf je niet?

Wat ik wil doen, doe ik. Of ik maak een keuze om iets niet te doen.

Wat doe je graag?

Ik hou van gezelligheid en schik maken met elkaar. Zo is ooit het Carbidschiettoernooi in Hummelo ontstaan: plezier maken, maar ook serieus met het evenement bezig zijn. Daar voel ik me echt senang bij. Ook ben ik sinds de laatste twee edities in Halle campingburgemeester op de Zwarte Cross. Zo leuk om te doen. In de beginjaren zat ik als een bok op de haverkist als de campingbezoeker iets tegen de regels aan het doen was, maar door de jaren heen ben ik iets lossler, wat milder geworden. Veiligheid boven alles natuurlijk, maar laat ze maar lekker schik maken met elkaar.

Je kunt mij 's nachts wakker maken voor...

Noodsituaties. Als het nodig is, bied ik hulp. Als het om etenswaren gaat dan mag je me altijd wakker maken voor zoete salmiakpoeder. Dat is toch wel zo lekker.

Welk moment zou je in willen lijsten?

De geboorte van onze kinderen, natuurlijk. En het moment waarop we opa en oma werden: samen met de andere opa en oma wachten

op de gang in het ziekenhuis, tot mama, papa en Viggo klaar zijn voor hun eerste bezoek. Dat was heel speciaal om mee te mogen maken. Viggo heeft trouwens net als ik twee tenen die aan elkaar gegroeid zijn. Heel bijzonder.

Vliegen of duiken

Absoluut vliegen. Voor mijn werk al zo vaak gedaan. Van duiken hou ik niet. Je bent dan echt overgeleverd aan een wereld onder water en het materiaal wat je in leven moet houden. Snorkelen gaat nog wel, maar dieper dan dat hoeft van mij niet.

Welke app gebruik je het meest?

Whatsapp. Ook veel in groepsverband. Soms scroll ik wel eens door naar beneden en verwijder chats waar al lang niets meer in gebeurt. Maar om de haverklap zit je weer in een nieuwe groep. Wel leuk hoor!

Thee of koffie?

Oe, dat is een lastige. Voor mijn gezondheid drink ik liever thee. Maar een bakkie koffie is ook lekker.

Niet bij het ontbijt, maar wel op het werk of met de burens. Koffie staat bij mij voor gezelligheid. Wij hadden vroeger thuis een schoenherstelbedrijf. Vaste werktijden en vaste pauzes voor het personeel. Mijn oma kwam dan op gezette tijden met een blad koffie de werkplaats in en dan riep ze 'kóffieeee'. Het rustmoment voor velen.

Wie is jouw favoriete zanger?

Van de muziek van de eerste paar bezettingen van de band Normaal krijg ik nog steeds kippenviel. Dat zijn gewoon mijn helden. Het nummer *Høken is Normaal* is zo'n opzweepend stampnummer, vooral live. Steeds weer als ik het hoor krijg ik zo'n lekker gevoel. Ook favoriet zijn De Heinoos: toen ik in 2013 koud terug was van zes maanden Afghanistan ging ik op Hemelvaartsdag fietsen met mijn dochter. We eindigden bij een optreden van De Heinoos bij Flophouse in Toldijk waar op dat moment ook Stella en vele bekenden aanwezig waren. Dat was een sublieme dag. Sindsdien ben ik fan en ik vind het zo mooi hoe zij spelen en de teksten van heel bekende nummers vertaald hebben naar het dialect. Prachtig. Daar kan ik van genieten.

Wat zou je doen met een miljoen?

Poeh... in ieder geval een nieuwe motor kopen en de familie verrassen. En een mooie oude Amerikaanse auto met een 6- of 8-cilinder motor. Ik ben er zelf niet handig mee dus het moet al helemaal in topfitte conditie zijn. Maar verder kan ik eigenlijk niet veel bedenken. Het is maar materiaal, daarin heb ik niet veel eisen. Het huis verduurzamen, dat zou ik dan ook wel graag doen. En het geld wat ik over heb, geef ik graag weg aan een weloverwogen goed doel.

Wat kun je niet missen?

Absoluut mijn gezin. Mijn thuis, mijn bakermat, de basis waar je op terugvalt. Door mijn werk ben ik een paar keer voor langere tijd van huis weg geweest. Ik luisterde dan graag naar muziek. Dat vertaalde zo veel gevoel voor mij, daar kon ik me echt aan optrekken. Het lied Avond van Boudewijn de Groot bijvoorbeeld. Dat gaat over 'gewone' zaken in het leven, maar ook dat dingen soms eigenlijk helemaal niet 'gewoon' zijn, vooral als het niet tastbaar is. Tijdens een missie heb je veel mensen om je heen. Maar het gemis van je naasten popte er vrij regelmatig op.

De volgende keer in deze rubriek: Toon Koenders uit Achter-Drempt.

Dorpsraden in Drempt, Hummelo, Keppel en Eldrik: verbonden eigenheden

De initiatiefnemers en het eerste DDHK-bestuur in het Sportcafé in Hoog-Keppel bij de oprichting in 2006, v.l.n.r. Henny Dokter (Hoog-Keppel/initiatiefnemer), Herms Bensink (Voor-Drempt), Henk R Emmelink (Achter-Drempt), Riekje Bergevoet (Laag-Keppel), Jan Hoitink (Hoog-Keppel/initiatiefnemer), Theo Lucassen (Hummelo). Freek Frederiks (Eldrik) en Auke Mos (Hoog-Keppel) ontbreken op deze foto.

De start, 2006

... en toen ging de bel en daar stond Henny Dokter voor de deur, samen met Jan Hoitink, beiden uit Hoog-Keppel. 'Die komen niet voor zomaar een praatje', schoot het door me heen. En ja hoor, we kwamen bij een kop thee al gauw ter zake. Henny vertelde over de oprichting van de Dorpsraad Drempt, Hummelo, Keppel en Eldrik. De gemeente Hummelo en Keppel was opgegaan in de gemeente Bronckhorst. De vijf relatief kleine dorpen en Eldrik kwamen dus op zichzelf te staan. En het was toch wel erg belangrijk dat de voormalige gemeente, die aan de rand van Bronckhorst was komen te liggen, gehoord en gezien zou worden in de nu veel grotere gemeente met wel 42 kernen waarvan een paar van die kernen wel echt groter waren, zoals Vorden, Hengelo en Zelhem. Met een grotere gemeente zou ook de organisatie en communicatie van de relatie met de burgers grootschaliger worden.

Even naar de wethouder om de hoek zou niet zomaar meer gaan, bijvoorbeeld. Veel subsidies vielen weg. De Hessenkoerier hield op te bestaan. De dorpsraad zou enerzijds een goed klankbord kunnen vormen voor de dorpelingen, anderzijds de spreekbuis kunnen zijn naar de gemeente. Zelhem en Halle waren zelfs al gestart met het vormen van elk een eigen dorpsraad.

Henny en Jan moesten in het prille begin wel echt pionieren, want de bewoners stonden niet te trappelen voor een functie in een dorpsraad. Met een paar enthousiastelingen werd er in de school in Hoog-Keppel een eerste bijeenkomst gehouden. De Hessenkoerier werd ingezet voor het werven van vertegenwoordigers uit de dorpen, maar dat leverde onvoldoende resultaat op. Inwoners werden daarom individueel benaderd om kandidaat bestuurslid te worden en bij ontbreken van tegenkandidaten bij de oprichtingsverga-

dering, werd een kandidaat automatisch bestuurslid.

Voor-Drempt, Achter-Drempt, Hummelo, Laag-Keppel en Hoog-Keppel en Eldrik beschouwden zichzelf als één voormalige gemeente en als één kern met vijf dorpen en een buurtschap in Bronckhorst en wilden dus ook gezamenlijk aan de slag met het oprichten van een dorpsraad. Vanuit elk dorp en vanuit Eldrik was er een vertegenwoordiger die in een oprichtingsvergadering van Dorpsraad Drempt, Hummelo en Keppel (DDHK) in het café bij de Hessenhal tot bestuurslid werden benoemd. Er lag een raamplan waarin stond dat er in elk dorp een werkgroep zou komen.

De dorpsbewoners konden voor 5 euro lid worden van de DDHK. Gelukkig deden erg veel mensen dat. Jan vervolgde het gesprek met de opmerking dat zowel Jan als Henny,

Voor-Drempt

nu de oprichting een feit was, zich terugtrokken uit het bestuur. En daarmee was er behoefte ontstaan aan een onafhankelijk voorzitter. Of Mieke van den Broek dat wilde gaan doen? 'Maar ik weet er niets van en ik ken niemand!', riep ik spartelend. 'Daarom juist', zei Henny gevat, 'Dat is precies wat we nodig hebben, iemand zonder al te veel weet van de ins en outs in de dorpen'. En zo geschiedde.

In dit artikel een kleine historische schets over de vijf jaren van de Vereniging Dorpsraad Drempt Hummelo en Keppel, voordat de dorpsraden elk hun eigen weg vervolgden. Enkele oud-bestuursleden zijn hiervoor gevraagd om hun herinneringen te delen en hun bevinding over de huidige situatie te verwoorden. Ze wilden daarin bescheiden blijven, dus zij worden niet of nauwelijks letterlijk geciteerd.

DDHK op weg met werkgroepen

Vanaf dat moment kwamen we als bestuur vijf jaar lang, tot in 2010 maandelijks bijeen in de Kunstkamer in Laag-Keppel. Aanvankelijk onwennig, maar steeds meer als een hechte groep mensen, die zich er voortvarend hard voor maakte dat de dorpen in de nieuwe gemeente Bronckhorst op de kaart kwamen te staan.

In elk dorp, ook in Eldrik, werd een werkgroep opgericht. In het bestuur bespraken we dan samen hoe het ging in de werkgroep: hoe ging het met de leden? Was iedereen goed gemotiveerd, kwam de individuele expertise tot zijn recht? Wat had de werkgroep nodig en kon het gezamenlijke bestuur daarbij behulpzaam zijn? Onderling werd gebruik gemaakt van de vele deskundigheden in de verschillende werkgroepen. De werkgroepen deelden met elkaar wat ze

echt belangrijk vonden voor hun dorp en ze hoorden van hun voorzitter wat er belangrijk was voor de andere dorpen in het werkg gebied. Zo leerden de werkgroepen van elkaar en van elkaars vraagstukken en zo werd er voor veel incidentele vraagstukken samen een oplossing gevonden. De werkgroepen kregen zo ook steeds meer oog voor de verschillende belangen in de verschillende dorpen. In het bestuur konden de voorzitters van de werkgroepen voor elkaar als spiegel fungeren. Voor Drempt was de nieuwe school belangrijk, voor Hummelo de rondweg. Eldrik wilde al lang heel graag dat de gemeente eigen naambordjes langs de wegen rond de buurtschap zou plaatsen.

Mieke van den Broek

Ook kwamen er oplossingen voor vragen die vanuit de nieuwe, zich nog organise-

rende gemeente Bronckhorst op de DDHK afkwamen. Dat ging dan bijvoorbeeld over de vraag of de bewoners in de kernen het onderhoud van de kleinere groenstroken in de wijken voor hun rekening zouden willen nemen. Ook het plaatsen en onderhouden van AED's in de kernen en scholing van hulpverleners kwam in gezamenlijkheid tot stand. Een vraag waar lang bij stil is gestaan in het bestuur was de opvatting van de gemeente om allemaal dezelfde aankondigingsborden aan het begin van de kern te plaatsen. DDHK was daar niet zo van en het heeft wel even geduurd voordat die borden er dan ook werkelijk kwamen. Nu zie je die borden overal en ja, die tonen een nieuwe eenheid. Waar je ook een dorp binnengaat in de gemeente, overal staan dezelfde borden. Het DDHK-bestuur verleende ook support aan initiatiefgroepen in de dorpen. Een heel mooi voorbeeld hiervan is de jaarlijkse Sinterklaasintocht. Daarvan was in de nieuwe gemeentelijke subsidieverordening ook de subsidie weggevallen en het DDHK-bestuur vond een manier om de Sinterklaascommissie te helpen om deze grootse verbindende activiteit in stand te houden.

De dorpen in Hummelo en Keppel stonden dus niet echt te trappelen om op te gaan in het grotere geheel. En ook vanuit de gemeente gezien was een dorpsraad met vijf dorpen wel uitzonderlijk. Elk halfjaar vond er een overleg plaats tussen het College van B&W en de voorzitters van de dorpsraden. De collega-voorzitters vroegen zich af hoe dat werkte, een raad met vijf dorpen. Werden we dan wel gelijk behandeld? Maar ook voor de gemeente was het in het begin onwennig. Was het vastgestelde subsidiebedrag per dorp nu bestemd voor vijf dorpen of moest dat anders? Dat vroeg soms van beide zijden de kunst van het manoeuvreren, ook achter de schermen. Mede dankzij de DDHK-penningmeester werd er een mooie subsidieregeling tot stand gebracht zodat elke werkgroep zijn eigen dorpsbedrag ontving.

En zo kwam er langzamerhand een proces op gang waarin we als DDHK steeds beter in staat werden om richting de gemeente ook gezien te worden en dingen voor elkaar te krijgen. In het DDHK-bestuur hadden we afgesproken dat elk bestuurslid enerzijds namens de werkgroep sprak en anderzijds een overkoepelende bestuursportefeuille had. Deze portefeuilles sloten zoveel mogelijk aan op de persoonlijke en professionele kwaliteiten van de bestuursleden. En dat kwam dan

Achter-Drempt

ook helemaal goed. We hadden een groene- en openbare ruimte portefeuille, een financiële, een sociale en een pr- en communicatieportefeuille en zo konden we elkaar inhoudelijk ook scherp houden, van dienst zijn en van elkaar leren. In de loop van de tijd was er zelfs een inwoner die zich aanbood om als bestuurssecretaris te zorgen voor een goede verslaglegging. Dat heeft het DDHK-bestuur en de werkgroepen enorm geholpen bij het maken van de dorpsplannen!

Jaarlijks legde het DDHK-bestuur verantwoording af aan de groeiende groep van leden in een algemene ledenvergadering, waar mensen uit alle dorpen bijeen kwamen en hun DDHK-bestuur op een gemoedelijke manier aan de tand voelden over het beleid en de werkwijze van het afgelopen jaar. Ook werden nieuwe ideeën aangedragen, die overigens altijd heel serieus besproken werden in de bestuursvergadering, en vaak ook in de werkgroepen. Het bestuur voelde zich erg gesteund door de positieve support van de dorpsbewoners. Wanneer we expertise of menskracht nodig hadden, was die altijd te vinden. Dat gebeurde onder meer op het gebied van de openbare ruimte, verkeersveiligheid en de buitengebieden.

Met enquêtes naar een dorpsplan

Al snel na de oprichting werd DDHK, net als de andere dorpen, verzocht om een dorpsplan te maken. Al die dorpsplannen samen zouden het gemeentebestuur een goed beeld geven van de wijze waarop de dorpsraden de leefbaarheid in de dorpen wilden dienen. In het bestuur van DDHK werd afgesproken dat elk dorp zijn eigen dorpsplan zou maken. Toe het uiteindelijke plan gereed was, kon je aan de omslagillustratie zien hoe dat werkte: een hooimijt met vier palen. Hoog-Keppel en Laag-Keppel met Eldrik, Voor-Drempt, Achter-Drempt en Hummelo vormden elk een van die palen en samen vormden ze de hooimijt, ofwel het DDHK-plan. Het maken van de dorpsplannen was uiteindelijk een hele opgave, waar de werkgroepen veel energie in gestoken hebben. In het DDHK-bestuur werd in die periode volop gedroomd, de werkgroepleden zagen veel kansen maar ook obstakels. Al snel werd duidelijk dat bestuur en werkgroepen dat niet alleen vanuit hun eigen inzichten moesten gaan doen. Om goed aan te sluiten bij de bewoners werd er in alle dorpen een enquête uitgezet. Vooral het DDHK-bestuurslid met de sociale en leefbaarheidsportefeuille heeft hier veel expertise over binnengebracht. De bewoners werd gevraagd om de kwaliteit van de leefbaarheid te beoordelen en aan te geven wat zij belangrijk vonden om te realiseren. De werkgroepen werden hierin begeleid door de Vereniging van Kleine Kernen (VVKK), waar het DDHK-bestuur ook lid van was. De enquête werd omstreeks 2009 in de dorpen onder alle bewoners uitgezet en de plannen zouden in 2010 gereed moeten zijn. Er lag dus ook wel wat druk op!

De bewoners werd om hun mening en behoeften gevraagd. Over het voorzieningenaanbod, sociale, culturele en sportieve activiteiten en evenementen, over accommodaties, over het belang van een dorps huis of dorpscentrum. Maar ook vragen over flexibel werken thuis, de digitale snelweg, verkeer en openbare ruimte, veiligheid en de mogelijkheden voor agrarische bedrijfsvoering. De werkgroepen kregen door de uitkomsten van de enquêtes een prachtige inzicht in wat de bewoners beweegt en het DDHK-bestuur vergrootte zijn inzicht in de overeenkomsten en verschillen tussen de dorpen.

Met de feiten, de cijfers en beelden en ook verwachtingen en wensen, die de enquêtes opleverden, werden de werkgroepen aan het werk gezet. De voorzitters van de werkgroepen kregen de ondankbare taak om er als procesbegeleider voor te zorgen dat de werkgroepen binnen de tijd hun dorpsplan opleverden. Het DDHK-bestuur had daarvoor een projectmatige aanpak gekozen zodat de planning en de opbouw van de plannen zorgden voor samenhang en gemeenschappelijkheid.

Van de bestuursleden werd veel gevraagd: ze waren werkgroepvoorzitter, inhoudelijk portefeuillehouder en ook nog elkaars toezicht houder op de voortgang van het dorpsplan. Gelukkig was er een goede verbondenheid in het DDHK-bestuur en waar nodig hielp men elkaar.

De kentering

Een van de DDHK-bestuursleden verwoordt in een krachtige zin wat ook bij de anderen leefde: 'Door de DDHK en het maken van een dorpsplan zijn we ons veel bewuster geworden van onze eigen identiteit, die ook bepaalt hoe je je verhoudt tot de andere dorpen en gemeenschappen.'

En zo'n proces begint dan bij het opmerken en verwoorden van de verschillen tussen de dorpen en de wijze waarop die door de dorpelingen beleefd en geleefd worden. Dat gebeurde volop, zowel in de bestuursvergaderingen, maar zeker ook in de werkgroepen. Zo lag er bij veel Dremptenaren oud zeer over het feit dat de naam Drempt niet voorkwam in de naam van de gemeente Hummelo en Keppel, en dat een deel van Drempt zelfs naar Doesburg was verplaatst. En Hummelo ondervond veel verkeerslast en keek met een schuin oog naar Hoog-Keppel, dat zich als mooi dorpje kon profileren met evenementen. Laag-Keppel voelde zich, met een Dorpsstraat zonder winkels en een dorpskern, weleens verweesd. En niet voor niets wilde Eldrik de naamborden want Eldrik zocht als buurtschap naar erkenning. Het is nog steeds een open wond dat Eldrik niet voorkwam op de eerste kaart van de gemeente Bronckhorst. Hier heeft het DDHK-bestuurslid vanuit Eldrik zich hard voor gemaakt. Gelukkig konden deze beelden en verlangens worden uitgewisseld. Dat leverde mooie ideeën voor de dorpen op, en die werden vervolgens ook meegenomen in de dorpsplannen. Gaandeweg het maakproces werd er in Drempt een belangrijke beslissing genomen, die mede werd ingezet vanuit het gezamen-

lijke belang van Voor- en Achter-Drempt: de nieuwe school. Uiteindelijk werd dat de katalysator waardoor de beide werkgroepen zich verenigden. Dat heeft geleid tot de huidige Dorpsraad Drempt.

Het dorpsplan van de hooimijt met de vier palen is er gekomen. En heel veel plannen die daarin zijn verwoord, zijn inmiddels al gerealiseerd. De wandelpaden in Drempt bijvoorbeeld, waar het DDHK-bestuurslid groen en openbare ruimte een grote stempel op heeft gedrukt.

Ondertussen kwam, eerst in een enkele werkgroep, en later ook via het DDHK-bestuur, het gesprek op gang over de vraag of de werkgroepen misschien ook als zelfstandige dorpsraden verder konden. De werkgroepen waren meer en meer bevolgen geworden voor hun eigen gemeenschap. Daarover werd in het DDHK-bestuur uitvoerig van gedachten gewisseld. Elk dorp had immers een eigen plan. En de dorpen hadden ook meer omgeving dan alleen de dorpen binnen DDHK. En de dorpen waren wel verbonden, maar er waren ook verschillen en verschillende belangen. Als je daar veel energie in zou stoppen, zou je minder op je eigen doelen kunnen focussen. Het was voor het DDHK-bestuur een lastige periode. Wat zou er gebeuren als je elkaar meer los zou laten? Zou je als dorpsraden vanuit een zelfstandige positie ook zelf in staat kunnen zijn om de verbinding in stand te houden, maar dan vanuit een ander positie? Geen formeel DDHK-bestuur meer, maar samenwerken op informele basis wanneer daar behoefte aan zou zijn. De bestuursleden zagen dat als een realistische oplossing voor het probleem, de

Hoog-Keppel

een was wat meer enthousiast dan de ander, dat wel, maar onder de voorwaarde dat er twee keer per jaar een informeel voorzittersoverleg zou plaatsvinden, leek het uiteindelijk een goede stap.

Naar de notaris

Nu het dorpsplan een feit was en de werkgroepen doorgingen met de realisatie van hun plannen, brak er voor het DDHK-bestuur een nieuwe fase aan. En in deze fase lag het accent niet langer op opbouwen, maar op ombouwen. En dat vroeg weer hele andere kwaliteiten van de bestuursleden. We waren als bestuur gewend om onze discussies te concentreren om datgene wat ons verbond. En daarmee maakten we verschillen werkbaar. Maar dat was nu niet langer meer aan de orde. Elk bestuurslid werd geacht om nu te denken en te handelen vanuit het eigen belang van de eigen dorpsraad. Dankzij het feit dat we al een paar jaar hadden samengewerkt konden we hier samen ruimte voor maken. Er kwamen nieuwe vragen op het bestuur af, zoals de vraag naar de inrichting van zelfstandige dorpsraden. Er zouden nieuwe besturen moeten worden gevormd, en was het dan wel zo vanzelfsprekend dat de huidige DDHK-bestuursleden dat zouden zijn? En hoe werden de dorpsraden formeel geconstrueerd? En wat moest er dan in de statuten komen? Wat moest er formeel gebeuren om van één DDHK naar drie dorpsraden te komen? Hoe kon Eldrik op de beste manier meedoen? We troffen het dat notaris Henk van Weeghel ons wilde helpen met de juridische aspecten hiervan. Het sluitstuk was een drukbezochte algemene ledenvergadering bij FF naar Steef in 2010. Daar werden met algemene stemmen drie nieuwe dorpsraden opgericht met drie nieuwe besturen. En daarmee was er na vijf jaar een einde gekomen aan de Dorpsraad Drempt, Hummelo en Keppel.

Achteraf kö-j een koe in de kont kieken...

Als je nu in de herinneringen duikt en eens op een rij zet wat er sinds 2006 in onze dorpen tot stand is gebracht, dan is dat niet gering. Ik zet ze willekeurig op een rij. De bouw en ingebruikname van twee schoolgebouwen in Drempt en Hummelo. Het gevecht om een langer doorbestaan van de school in Hoog-Keppel. Nieuwbouw op de plek van de oude schoolgebouwen. Een Cruyff Court in Hummelo en niet te vergeten de rondweg. Jaarlijkse activiteiten in de dorpen. Het ontstaan van nieuwe tradities en evenementen, zoals Vive la France in Hummelo, Keppel Cultuur, de jaarlijkse Proef Keppel markt. Het behoud en bestendigen van ruime en door de bevolking gedragen sportmogelijkheden in Drempt en Hoog-Keppel. De Huiskamer van Hummelo met

Laag-Keppel

Hendriks

Verzekeringen & Hypotheeken

Oranjesingel 4 te Doesburg
tel. 0313 - 484025

AUTOBEDRIJF OVERBEEK

Verkoop nieuwe en gebruikte auto's
Reparatie
Onderhoud en schadeherstel
APK keuringsstation
Airco service
Total tankstation

Dorpsstraat 4 – 6999 AC – Hummelo – tel. 0314-381674
info@autobedrijfoverbEEK.nl www.autobedrijfoverbEEK.nl

*Uw verdriet kunnen wij
niet wegnemen...
wél de zorg van de uitvaart*

Dag en nacht bereikbaar via tel. 0313-474909

Het maakt niet uit of en waar u verzekerd bent.

Rouwcentrum: Meipoortstraat 74, Doesburg

Inlichtingen en adm.: Tel. 0313-475787 | info@patrimoniumdoesburg.nl

Uitvaartverzorging
Patrimonium Doesburg

(ind. Nerdus)

www.patrimoniumdoesburg.nl

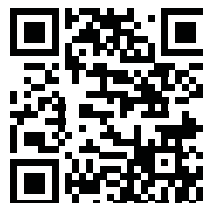
HOVO

Achterhoek & Liemers

HOVO A&L organiseert
in Doetinchem cursussen
in collegevorm, gericht
op mensen vanaf 50 jaar.
HOVO Achterhoek en
Liemers is onderdeel
van Iselinge Hogeschool
te Doetinchem.

**Het uitgestelde cursusprogramma van het
cursusjaar 2020-2021 omvat de volgende
vakgebieden:**

- Amerikaanse geschiedenis
- Architectuur
- Biologie
- Economie
- Engelse geschiedenis
- Europakunde
- Filosofie
- Geologie
- Geschiedenis van de Eerste Wereldoorlog
- Geschiedenis van het christendom
- Geschiedenis vanuit vrouwelijk perspectief
- Het Midden-Oosten
- Joodse cultuur
- Klassieke literatuur
- Klimaatwetenschappen
- Kunstgeschiedenis
- Muziek
- Psychologie
- Religiewetenschappen
- Russische cultuurgeschiedenis
- Sociale geschiedenis

Voor uitgebreide
informatie en inschrijven,
zie de website

www.hovo-al.nl

Eldrik

het Dorpshuis De Ruimte. En de nieuwe bestemming van Zandewierde. De bankjes, die in samenwerking met het Waterschap zijn geplaatst. De ontwikkeling van fiets- en wandelpaden en de afsluiting van wegen in het buitengebied. Desgevraagd beamen de oud-bestuursleden van DDHK trots te zijn op wat ze, direct of indirect, hebben bereikt.

En als je nu kijkt naar de websites van de dorpsraden, dan zie je een afspiegeling van een mooie volwaardige voorziening, waar het belang van de bewoner voorop staat. De dorpsplannen zijn concreet zichtbaar op de sites, je kunt weliswaar niet de wethouder maar wel een bestuurslid van de dorpsraad weer om de hoek vinden als je een vraag hebt. Iedereen kan zich betrokken voelen. Elk dorp heeft een echte eigen identiteit. Ook nu zijn er nog talloze wensen die we als bewoners willen realiseren en waar de dorpsraden aan trekken. Anders dan in 2006 gaat het nu niet zozeer om lokale voorzieningen, maar om grote aanpassingen aan de tijd van nu. Duurzaamheid, voldoende woonruimte, het behoud van een betekenisvol buitengebied en het bevorderen van sociale contacten tussen bewoners. Ervoor zorgen dat het verenigingsleven kan blijven bloeien en dat mensen niet vereenzamen bijvoorbeeld. Elk dorp toont zijn eigenheid via zijn website. Je ziet dan ook, net als in 2006, overeenkomsten en verschillen.

Achteraf, zeggen de oud-bestuursleden allemaal, hadden we misschien toch beter het overkoepelende DDHK moeten behouden. In de praktijk bleek het erg lastig om het overleg tussen de dorpsraden in stand te houden. Ook werkgroepen verdwenen langzamerhand. En het was toch ook erg gezellig, zo samen aan de keukentafel, vinden de oud-

bestuursleden. Het beeld is dat ieder toch steeds meer voor zichzelf ging en dat heeft effect gehad op de cohesie in de gemeenschap. 'Terwijl er meer is dat ons bindt, dan dat ons scheidt', zeggen ze. En niet alleen vanwege de gezamenlijke voorzieningen op het gebied van sport, cultuur en zorg en de bedrijvigheid. We hebben grotendeels hetzelfde verleden. We hebben als dorpen allemaal te maken met de afkalvende resten van een feodale cultuur. Weliswaar sta je niet meer met de pet in de hand voor de landgoedeigenaar, maar de invloed daarvan is nog groot. De vraagstukken van deze tijd, zoals duurzaamheid, het klimaat en wonen brengen de dorpsraden soms ongewild in een politieke discussie, zowel met de overheden als met de eigen dorpsgenoten. En daar is de dorpsraad niet voor. De bestuursleden van de dorpsraden zijn vrijwilligers die dan tegenover hun eigen gemeente komen te staan. Op alle fronten een ongelijk speelveld. Dat geeft teleurstelling en ontmoediging.

Dat is jammer, want dat gaat ten koste van de onderlinge verbondenheid. We moeten in die dynamiek ervoor kunnen zorgen dat we meer naar elkaar omzien en ons om elkaar bekommeren.

Met meer samenwerking tussen de dorpsraden kun je elkaar blijven ontmoeten en elkaar steunen. Samen sta je sterker zodat je de politiek kunt bevragen. De grote dorpen in de gemeente Bronckhorst, maar ook de aanpalende buurgemeenten zoals Doetinchem en Doesburg hebben nog steeds meer invloed. We zouden de krachten moeten willen bundelen en elkaars expertise moeten gebruiken om elkaar te versterken, processen goed te laten verlopen en optimale keuzes en afwegingen te bewerkstelligen. 'Het zwembad, de voetbalvereniging en de sporthal, dat is goed voor elkaar gebokst, dat zouden de dorpsraden op het gebied van duurzaamheid, starterswoningen, het buitengebied en het toerisme ook moeten kunnen. Naast al het goede wat er gebeurt, zou het een goede vraag zijn welke inwoners behoefte hebben om mee te doen in – thematische - DDHK-brede platforms', aldus de bestuursleden van de voormalige DDHK.

... en daar was dan uit het niets het telefoontje van Henk ten Zijthoff. 'Mieke, die dorpsraden bestaan nu al tien jaar. Zou jij niet eens een stukje willen schrijven over hoe dat tot stand is gekomen?' Ik besepte dat het geen doen was om te roepen dat ik er niets van wist. Die vlieger ging niet meer op. Aan het schrijven dus. En dan bij deze de oud-bestuursleden van DDHK enorm bedankt voor hun herinneringen en kennis over verleden, heden en toekomst!

Hummelo

REBO
ERA Makelaars

Woonhuis of herenhuis?

Benieuwd naar de huidige waarde van je woning?

Vraag een gratis waarde-bepaling aan en je weet het direct!

(0314) 36 92 92 | www.rebo-eramakelaars.nl
Gratiswaardebepaling@rebogroep.nl

REBO ERA Makelaars is gevestigd in Doetinchem, Arnhem, Dieren en Deventer.

RegioRijschool

www.regiorijschool.nl

- ✓ Voor auto, motor, automaat en theorieopleiding
- ✓ Voordeel-lespakketten, spoedopleiding mogelijk
- ✓ Vlotte rijopleiding: niet meer lessen dan nodig

Voordeel-lespakketten

RegioRijschool Maarten Kolk

Van der Hardt Abernonlaan 10 - 6998 AX Laag-Keppel
T: 06 - 549 751 39 - I: www.regiorijschool.nl

BOUWBEDRIJF

JOLINK HUMMELO

www.bouwbedrijf-jolink.nl tel: 0314-381309

Nieuwbouw | Verbouw | Onderhoud | Renovatie/Restauratie

Verklaring van erfrecht

Regelmatig worden wij gebeld met de vraag of men 'vandaag even een verklaring van erfrecht kan komen ophalen.' Vaak met de subtiele toevoeging dat dat alleen maar moet 'omdat de bank hierom vraagt'. Soms is het minder subtiel en begint men, met een genuanceerdheid die grenst aan een gemiddeld Facebook-commentaar, zwaar geïrriteerd over het feit dat een partner is overleden en dat die 'boeven bij de bank' nu ook nog alle rekeningen hebben geblokkeerd en men nu dus niet eens meer aan het eigen geld kan komen!

Nu weten we dat over het algemeen geldt: hoe minder genuanceerd de mening, hoe minder erover nagedacht is, en dus proberen we dan natuurlijk altijd netjes uit te leggen waarom de bank dit doet. Dus: Hoe kan het nou dat een bank alle bankrekeningen blokkeert, zelfs als dit en/of-rekeningen zijn?

Allereerst iets over deze en/of-rekeningen. De toevoeging 'en/of' zegt niets over de eigendom van de op deze rekening staande gelden. Het zegt alleen iets over de beschikkingsbevoegdheid, dus: wie mag er van deze rekening pinnen? Als uw partner €10.000 overmaakt naar uw en/of-rekening, dan blijft dit bedrag gewoon eigendom van uw partner en wordt niet spontaan voor de helft eigendom van u. Als uw partner vervolgens bij testament het Rode Kruis tot enig erfgenaam heeft benoemd, dan is het betreffende bedrag dus eigendom van het Rode Kruis en niet van u. Een en/of-rekening en zelfs een veertig jarig huwelijk helpt u daarbij niet.

En natuurlijk spelen dit soort zaken bij úw partner allemaal niet. U zult echter niet de eerste zijn die na overlijden tot de ontdekking komt dat u helemaal geen erfgenaam bent, maar het Rode Kruis, of erger nog, uw – om tot dusver onduidelijke redenen – altijd zo vriendelijke buurvrouw.

Daarom wil de bank altijd eerst weten wie de erfgenamen zijn en wie dus gerechtigd zijn tot deze rekening. Bovendien zijn benoemde erfgenamen niet zomaar erfgenaam. Een nalatenschap moet namelijk ook eerst nog worden aanvaard (of niet).

Bij het maken van een verklaring van erfrecht controleren we hoe de gezinssamenstelling is (ja, ook dat blijkt soms anders dan u dacht), bevestigen we wat het laatste testament is (via het Centraal Testamentenregister), kijken we wie recht heeft

op inzage, of er een executeur is, of deze diens benoeming ook aanvaardt, lichten we vervolgens de potentiële erfgenamen in over de mogelijkheden die er zijn (zuivere aanvaarding, verwerping, beneficiaire aanvaarding) en wijzen we hen op de daarbij behorende gevolgen en mogelijke risico's. Pas als alle handtekeningen ontvangen zijn, kunnen we de verklaring van erfrecht afgeven. Zeker geen kwestie van 'even uitdraaien' dus.

En daarbij nog een tip: er valt vaak meer te bespreken. Bijvoorbeeld of er aangifte moet worden gedaan, of kindsdelen moeten worden vastgesteld, of onroerend goed moet worden verdeeld enzovoort. Vaak ook staan de testamenten vol met allerlei keuzes die nog gemaakt kunnen worden om tot een (fiscaal) zo voordelig mogelijke afwikkeling te komen. Wanneer deze afwikkeling niet plaatsvindt, loopt men soms jaren later nog tegen problemen aan, bijvoorbeeld bij verkoop van de woning.

Het is dus altijd verstandig om dit even te bespreken. Al was het maar om zeker te weten dat u de (fiscaal) meest vriendelijke weg bewandelt, dan wel op zijn minst om een beetje goed beslagen ten ijs te komen wanneer u straks tekeergaat tegen die onschuldige bankmedewerker.

Foto: Wim van Hof

van de notaris

Mr. Jeroen te Lindert (47) is notaris te Doesburg. In zijn vrije tijd is hij zanger/pianist in een jaren 50 rock-'n-rollband.

Alles proeven, alles horen

John Harris over zijn twee passies: muziek en eten

De verhalen die hij vertelt en de manier waarop hij in het leven staat, doen denken aan de leus van Pipi Langkous: 'Ik heb het nog nooit gedaan, dus ik denk dat ik het wel kan.' Komt er een nieuwe uitdaging op het pad van John Harris (38), *also known as* John van het Snackhuus, dan denkt hij: 'Waarom niet?' Een eigen zaak beginnen in een dorp dat je nog niet kent: 'Waarom niet?' Nummers schrijven in een genre waar je nog niet zo in thuis bent: 'Waarom niet?' Als je het niet doet, heb je niks. Als je het wel doet en het wordt niks, krijg je altijd nog de *E for effort*.

Harris werd geboren in New York, waar hij tot zijn twaalfde woonde. Van zijn dertiende tot zijn twintigste woonde hij op Curaçao en vervolgens verhuisde hij naar Nederland. Sinds zes jaar runt hij samen met zijn partner Jessica het Snackhuus in Hummelo. In het dorp zijn ze graag gezien. We spreken af in zijn zaak in Hummelo en mogen een flesje drinken uitkiezen uit de grote koelkast, wat kinderlijk blij gevoelens oproept. We zitten aan het enige tafeltje dat de snackbar rijk is, maar net groot genoeg om de 1,5 meter in acht te nemen. De koelkasten en vriezers ronken op de achtergrond. De eerste vraag is een beetje een open deur: hoe kom je van de Big Apple, naar de Cariben, uiteindelijk in de Achterhoek terecht?

John: 'Toeval. Een oud-collega van me had een cafetaria in Angerlo. De cafetaria in Hummelo kon hij overnemen, maar hij had

geen interesse. Hij wist dat ik de ambitie had om een eigen zaak te beginnen en belde mij. Ik ben gaan kijken en er toen in gesprongen. Ik heb altijd in de horeca gewerkt, dat zijn de banen die je kunt krijgen met een verblijfsvergunning. Ik heb een Amerikaans paspoort.' Voelde je spanning bij het beginnen van je eigen zaak? 'Nee. Mijn vriendin vond het spannender dan ik. Ik heb vertrouwen in wat ik doe. Ik houd van twee dingen: koken en muziek en ik begin ergens aan als ik zeker van mijn zaak ben, controleren, proeven, andere mensen laten proeven en er dan voor gaan. Het eten moet lekker zijn. Ik vind: als je iets doet, doe het dan goed.'

We spreken John op de dag van de inauguratie van president Biden en zijn naamgenoot - bedenken we nu - vicepresident Kamala Harris. Bij navraag blijkt ze geen familie. Zit je vanmiddag aan de buis gekluisterd? 'Nee.

Dat boeit me allemaal niet zo. Op papier ben ik Amerikaan, maar ik voel me niet heel verbonden met het land. Soms voel ik me wel Amerikaans, maar heel vaak ook niet. Ik heb er goede tijden beleefd, maar die heb ik overal. Dus ik kies niet voor één nationaliteit en dat hoeft ook niet.'

Qua nationaliteit is Harris dus niet in een hokje te stoppen, maar probeer dat ook vooral niet te doen bij een muziekgenre. Hij blijft altijd bescheiden, maar John is een waanzinnige muzikale duizendpoot. Hij componeert, schrijft lyrics, zingt. John: 'De meest mensen hier kennen me van de hardstyle, zoals de jongens in de voetbalkantine van HC '03, daarmee ben ik eigenlijk doorgebroken hier in Nederland, waardoor ik deze zaak mede kon financieren.' Harris was van oorsprong vooral actief in de house, hij schrijft nummers en zingt de vocals. Hij rolde een beetje door toeval in de hardstyle. 'Ik was bezig met een housenummer en werd gevraagd om ook een hardstyle-nummer te schrijven.' Zijn antwoord valt te raden inmiddels. Ook schrijft Harris popnummers in opdracht van tv-programma's. 'Dan zitten we met zestien man een hele dag te schrijven en aan het eind van de dag wordt er één nummer uitgekozen. Ik houd hier vaak hele goede contacten aan over, dus het is leuk werk en goed voor mijn netwerk.' Ook schrijft hij voor anderen, bijvoorbeeld voor Roxeanne Hazes. Zijn nummer werd vertaald naar het Nederlands en heet *Verdovend middel*. 'Ik mag heel veel leuke dingen doen, zoals voor The Voice, maar ook maak ik Antilliaanse muziek.'

Vorig jaar scoorde Harris onder de naam Jahari een nummer 1-hit op Aruba, Bonaire en Curaçao met Bati, wat kloppen betekent, als in het kloppen van je hart. Harris: 'We zijn er toen met het hele gezin naartoe gegaan, dat was te gek. Heel fijn om met z'n allen een *break* te hebben. Ineens ben je op tv en zit je in de ochtendprogramma's, dat was echt *unreal*.' En de volgende dag sta je weer patat te bakken? 'Precies! Maar zo zie je maar, je kunt meerdere passies hebben. Ik houd van allebei.'

Ook is hij tegenwoordig op televisie te zien in het nieuwe programma van Matthijs van Nieuwkerk, Matthijs Gaat Door. Al ging dat even niet door, toen Van Nieuwkerk was geveld door corona. Zit je voor de buis,

dan zul je merken dat John niet alleen een goede zanger is, maar ook hele goeie *groovende moves* in huis heeft samen met collega Jared. Harris: 'Jared en ik hebben samen backing vocals gedaan met de band van Sven Hammond en jazz-zangeres Kim Hoorweg in een theatertour, een ode aan Amy Winehouse.' Het duo viel op. 'Mensen vonden ons zo gaaf, we kregen veel reacties van: wat kunnen jullie goed dansen! Toen Sven Hammond een band mocht samenstellen voor het programma van Matthijs van Nieuwkerk moest hij ons er ook bij hebben en natuurlijk zei ik ja, want ik doe wat ik het leukst vind: dansen en zingen, en word er nog voor betaald ook.' Hoewel hij kan teren op genoeg ervaring stond hij toch te bibberen voorafgaand aan zijn optreden in het kleine Hummelo, tijdens het Open Podium. Hij werd op gitaar begeleid door onder andere Gijs Jolink, die hem had overgehaald om mee te doen. 'Ik had tijdens het hele optreden mijn ogen dicht, zo gespannen was ik. De tweede keer dat ik medeede, was met Yvette (Gabriël, uit Hummelo, red.). Toen was zij nerveus, dus kon ik het niet meer zijn, haha.'

Zijn motto 'Waarom niet?' geldt ook voor de Antilliaanse muziek. 'Ik werd gevraagd om een Antilliaans nummer te schrijven en dacht: ik doe het gewoon. Maar ik neem het wel serieus en ik doe er mijn best voor. Meestal zul je je verbazen over hoeveel dingen je kan. Je moet niet zeuren. Als je maar ambitie hebt en als de wil er maar is. Als het niet lukt, ga je door naar het volgende, maar probeer het gewoon.'

Zijn gezin is zijn team. Met Jessica werkt hij al zes jaar samen in de zaak. Zeventien jaar zijn ze samen. 'Het is hard werken, maar we balanceren dat samen.' Jowendly, hun zoon is veertien en hun twee dochters, Joviënna en Jenaya zijn zes en vijf. 'Waar ik sta over tien jaar? Dat maakt me niet uit, als we maar in leven zijn en samen zijn.' Een beetje toekomstmuziek, maar als we straks weer mogen reizen, waar zou je dan naartoe willen? 'Mijn droomreis zou zijn om met het hele gezin het Caribisch gebied te gaan ontdekken. Ik heb ook heel veel familie op die eilanden die ik niet eens ken. Zoveel eilanden met zoveel culturen en lekker eten. Mijn twee hobby's zijn muziek en eten en dat komt daar samen.' Zijn favoriete Caribische gerecht? 'Kabritu stoba, gestoofde geit. Dat at ik het allerliefst op Curaçao. Lekker eten, fijne muziek, alles proeven, alles horen. Waarom niet?'

Grondwerk | Gazon Aanleg | Zaag- en snoeiwerk
 | Snipperen | Machinaal knotten | Stobbenvrezem
 Klepelwerk | Machinaal hagen scheren

Loenhorsterweg 7E - 6999 DT Hummelo
 T: 06- 22 21 78 13 E: info@bohyl.nl I: www.bohyl.nl

Aanleg - Onderhoud - Renovatie

TIMMERWERKEN - VERBOUW - ONDERHOUD

Strengsche Veld 25

6996 DK Drempt

T 06 - 12 99 60 05

E maurice@leisinkbouw.nl

I www.leisinkbouw.nl

Foto: Duncan de Fey

Muziek

Na een jaar of tien in dit magazine columns geschreven te hebben over allerlei onderwerpen waar ik beroepsmatig de ballen verstand van heb, zoals de oorlog in Irak, het Waterschap en grondwater en het regime in Saoedi-Arabië, dacht ik laat ik eens wat dichterbij de branche blijven waarin we zelf werkzaam zijn: de muziekindustrie. Daarbinnen heb ik gekozen voor de muzikant (m/v) die er zijn werk van wil maken. Och man, ik hou van die mensen. Als atleet prof worden is lastig, maar als muzikant er fatsoenlijk van kunnen leven, is voor zo mogelijk nog minder mensen weggelegd. Zo graag dag en nacht muziek willen maken dat je er alles voor opzij wilt zetten; daar heb ik respect voor. Bij mijzelf viel het brengen van offers nogal mee omdat toen we begonnen zo veel mogelijk schik maken belangrijk was en het geld kwam later als bijzaak.

Op SXSW, een showcasefestival voor festivals en bands, spelen elk jaar meer dan duizend bands op ik weet niet hoeveel podia. Prachtig daar; op straat hoor je uit elke kroeg de meest waanzinnige muziek komen. Die bands willen zich graag presenteren, zo graag dat ze de ontberingen voor lief nemen: maximaal 30 minuten optreden na een 20 uur lange reis, alles opbouwen en afbreken in 5 minuten zodat de volgende band meteen kan beginnen, geen soundcheck, slapen in de bandbus en *last but not least*: nul betaald. Stel je die reis voor van een band met alle apparatuur in een busje voor een show waar je misschien geen enkel optreden aan overhoudt. Ik blijf het hartverwarmend vinden, muzikanten die ervoor gaan. Die er alles aan doen ergens op te kunnen treden, die een nieuwe plaat maken, nummers maken en oneindig repeteren om steeds beter en beter te worden. Het is voor velen een strijd; regelmatig geboekt worden, zorgen dat alle apparatuur het doet, promo maken, met elkaar op kunnen schieten, dat iedereen zijn partijen uit het hoofd kent en toch samen kunnen improviseren, etc. Als een van deze voorwaarden niet voor elkaar is, hapert de machine meteen. Vind je het gek dat ze vaak een greep uit de hallucinerende pot doen, de aardse

realiteit is anders te confronterend, haha. Deze lange weg is een mooie cursus omgaan met teleurstellingen.

Wat het zo moeilijk maakt, is dat je eigen nummers moet maken die niemand kent. Je moet je steeds blootgeven om die nummers te laten beoordelen. Zelfs elke wereldberoemde muzikant die zelf z'n muziek maakt, heeft deze moeizame treden van de trap moeten bestijgen. Het is lastig dat mensen die nummers niet kennen vaak onbeminnen. Dus dan niet gaan juichen, er geld voor betalen, je helpen er een goeie plaat van op te nemen, het op de radio draaien of er andere bekendheid aan te geven, je boeken omdat er mensen op je optreden afkomen, etc. Je moet live spelen om bestaansrecht te verwerven, maar je wordt niet geboekt als niemand je nieuwe nummers kent. En tja, doorbreek deze kip en het ei maar eens.

Je hoeft geen prof te worden, je kunt ook gewoon muziek maken omdat het mooi is en het naast je werk doen? Zeker, dat doen de meesten ook. Muziek maken is net zo mooi als je er geen cent mee verdient. Maar als je niet alleen op een zolderkamer wilt spelen, samen goeie muziek wilt maken, beter wilt worden, dat velen je gave nummer horen, er je beroep van wilt maken of je gezin ervan wilt onderhouden? Dan moet je er of een studie voor volgen die zo duur is dat die bijna niet is terug te verdienen of je moet er zoveel tijd in stoppen dat je er eigenlijk niet meer bij kunt werken. In de praktijk breken alleen die muzikanten door die er helemaal voor gaan, niet een beetje 's avonds en in het weekend en niet als je in het weekend dingen wilt doen die anderen ook doen, zoals naar de verjaardag van iemand van je gezin gaan. En met doorbreken bedoel ik niet beroemd worden, maar zoveel muziek maken dat je ervan kunt leven. Die paar gekken, de aanhouders die bereid zijn om een paar jaar geen inkomsten te hebben, die hebben ervoor gezorgd dat we allemaal van muziek kunnen genieten, op Spotify, thuis in je platenkast, maar ook op een feestje waar muziek gedraaid of covers gespeeld worden van muzikanten die ooit die nummers gemaakt hebben die niemand kende. Denk daar maar eens aan als je naar je lievelingsmuziek luistert. Of als je muziek voor het eerst hoort, geef die muziek een kans. Daarmee kan je niet alleen je eigen leven verrijken, je kunt er ook aan bijdragen dat die 1% muzikanten die al schatrijk zijn niet nog rijker worden en de nieuwe muzikanten die nog helemaal niks hebben een kans krijgen. Die kans verdienen ze!

van Gijs

Gijs Jolink (49) is bekend van de voormalige band Jovink & the Voederbietels en is mede-eigenaar van Feestfabriek, Alles Komt Goed BV, die o.a. de Zwarte Cross en Mañana Mañana organiseert.

Het voorjaarszonnetje zorgt weer voor enige opgewektheid...

Dit keer een fraaie zonnige opname van de Slondeplas in Eldrik. De plas is omstreeks 1969/1970 ontstaan toen het Waterschap Rijn en IJssel werkzaamheden ging uitvoeren aan de dijken langs de Oude IJssel tussen Doetinchem en Doesburg. Het benodigde zand voor de

dijkverhoging werd op deze plek opgebaggerd en zo ontstond in en rond de zandwinput een fraai nieuw natuurgebied. Ook de huidige weg is toen aangelegd.

De gemeenteraad koos in 1969 voor de naam Slondeweg. De nieuwe weg liep vanaf de IJsselweg langs boerderij Tussen de IJssel naar de

Eldrikseweg en kwam hier tegenover boerderij de Slonde op uit. De Slondeplas heeft zich inmiddels ontwikkeld tot een zeer bijzonder natuurgebied. Met name voor water- en moerasvogels, zoals waterhoentje, meerkoet, kuifeend, wilde eend, smient, zomertaling, slobbeend, visdief, zilverreiger, roerdomp, waterral en porseleinhoen,

is het van groot belang. De omzomende begroeiing zorgt eveneens voor een dankbaar biotoop voor diverse zangvogels. In de loop der jaren hebben we hier kunnen genieten van onder andere koolmees, pimpelmees, staartmees, fitis, groenling, vink, grasmus, merel, sijs, zanglijster, kramsvogel, putter en kneu.

Verbonden beukenbomen

Langs de Zelhemseweg (N330) in Hummelo en bij de Hummelse Draai (rotonde op de N317) is op de stam van een aantal beukenbomen juteverband aangebracht. We zoeken met hulp van vijf jonge kinderen en een deskundige van de provincie Gelderland uit wat er aan de hand is met deze majestueuze gebladerde vrienden.

Beukenbomen worden gerekend tot de koninklijke familie van het loofhout. Het zijn sierlijke bomen met een gladde bast en zij sieren op veel plaatsen de berm van provinciale wegen in Gelderland. Dat kan natuurlijk bijna geen toeval zijn als de eerste zin van het officiële Gelderse Volkslied ons in de oren klinkt: *‘Waar der beuken brede kronen, ons heur koele schaduw biën!’*. Het team waarnemers dat meegenomen wordt op de ontdekkingsstocht naar de verbonden beukenbomen bestaat uit vier meisjes en een jongen. Ze variëren in leeftijd van anderhalf jaar tot tien jaar. Vol aandacht bestuderen de kinderen de beelden die gemaakt zijn van de beuken langs de N330 en de N317. De neusrimpeltjes worden gefronst en het denkwerk begint! De commentaren van de kinderen variëren. De jongste en de oudste zijn het meest uit-

gesproken. De jongste (2 jaar) roept meteen bij het zien van een omzwachtelde boom: ‘Aaaa!’ De oudste (10) is overtuigd van het noodlot: ‘Die bomen zijn dood’. Zijn zusjes (6 en 8 jaar) kijken nog eens goed maar ze komen tot andere conclusies. ‘Die bomen hebben het koud’ en na diep nadenken, zegt de oudste: ‘Het is een samengestelde boom met een pleister. Om eraan toe te voegen: ‘Het heeft ook wel iets van een mummie.’ De vierjarige geeft intrigerende antwoorden op een paar hulpvragen van haar moeder om de indrukken te verwoorden.

Wat zie je hier? *Bomen met een verband. Oeh. Dat is gek!*

Waarom zouden ze dat verband hebben? *Dat weet ik niet, maar misschien hebben ze wel een gebroken stam.*

Wie zou dat er omheen gemaakt kunnen

hebben? *De dokter!*

Zijn de bomen dan naar het ziekenhuis gegaan? *Ja, ik denk het wel.*

Zouden ze wel weer beter worden? *Jawel hoor!*

Duurt dat lang? *Dat duurt kort!*

Zouden ze veel pijn hebben? *Ja dat denk ik wel en het doet ook pijn om het verband eraf te halen. En nu moet ik plassen!*

Beuken moeten ook drinken!

De hete zomers van de afgelopen paar jaar hebben diepe littekens achtergelaten in het bestand aan beukenbomen in de bossen en langs de wegen. Het tekort aan regenwater heeft menige beuk het leven gekost. Daar was niet veel aan te doen. Bosbeheerders en kantonniers zagen met lede ogen een steeds groter slagveld ontstaan. Daar komt bij dat beukenstammen een gladde, dunne bast

hebben. De bast geeft de beuk een sierlijk, bijna vrouwelijk karakter. Maar het maakt de boom ook kwetsbaar voor vochtverlies en zonschade. Daarom is de Provincie Gelderland begonnen met een reddingsplan om waar mogelijk de beuken langs de wegen te beschermen.

De grote lijn: hoe werkt een boom?

Je zou denken dat de boomwortels water onder de boom opzuigen en via een stroom langs de bast naar boven stuwt. De blaadjes kunnen zich dan voldrinken met dat water. Maar zo gaat het niet. De boom heeft een sapstroom van beneden naar boven en weer terug naar de wortels: een gesloten systeem dus. Die sapstroom gaat omhoog via het cambium van de boom. De neerwaartse stroom gaat door de bast terug naar beneden. Vroeger werd gedacht dat de wortels het water naar boven pompten, maar het blijkt anders te gaan. De wortels pompen in het voorjaar inderdaad wel een beetje mee om die sapstroom naar boven in de top te krijgen maar de meeste kracht om sap naar de boomtoppen en de takken te krijgen komt door de capillaire werking van water. Watermoleculen zijn namelijk in een gesloten systeem moeilijk samen te persen of uit elkaar te trekken. Als er vervolgens door de blaadjes met hun hele dunne buisjes zuigkracht wordt uitgeoefend op de waterkolom zullen de watermoleculen bij elkaar blijven en de sapstroom volgen. Een wonderbaarlijk en prachtig systeem!

Zonschade

De beuk is majestueus maar ojee: ook de majesteit blijkt kwetsbaar en kent een zwak puntje. De beukenbast is aan de dunne kant. De bast van een boom is te vergelijken met de huid van een mens. De bast of de huid beschermt de boom tegen bedreigende indringers. Bij de mens is het net zo: zonder huid is een mens of een dier niet in staat om te leven. Terug naar de beuk: als de zon te fel op zijn bast schijnt dan vindt de beuk dat helemaal niet fijn.

Hij beschermt zichzelf het liefst met takken die de bast met hun blad uit de zon kunnen houden. En de beuk profiteert maar wat graag van buurbomen die met hun blad ook schaduw kunnen geven voor het beukenbastje. Maar beuken langs verkeerswegen kunnen met hun takken gevaar opleveren voor de mens in of op zijn voertuig. Een tak kan zwak worden of doodgaan, kan van de boom knappen en op de grond vallen of uit

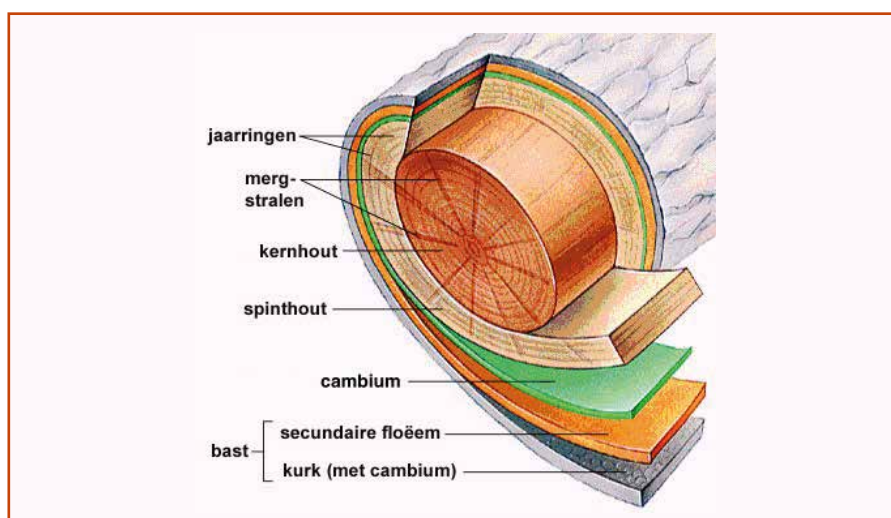
de boom waaien. Daarom is onderhoud en snoei noodzakelijk. Langs verkeerswegen moeten dode bomen geruimd worden voor de verkeersveiligheid. Maar als daardoor een aanpalende gezonde beuk met zijn bast in de zon komt, dan gaat het niet goed met de boom. Er ontstaat zonschade aan de bast door de ongetemperde hoge zonstraling. De temperatuur in de boom stijgt en de natuurlijke koeling in de boom daalt. Komt de temperatuur in de bast uit op meer dan 40 graden dan is het foute boel. In het organisme van de boom start een afstervingsproces dat we necrose noemen. De inhoud van de cellen wordt niet meteen in het organisme afgevoerd en tast de omliggende cellen aan. Er ontstaan droge bast-stroken op de boom, die in een later stadium openbarsten en het spinhout aantasten. De boom gaat dan vermoedelijk eerder dood dan het plantertje en dat was nou net niet de bedoeling van de beuk! Everdien Gusing van de Provincie Gelderland vult aan: 'Het gaat voor ons in heel Gelderland om 81.000 vrijstaande bomen. Daarvan behoren 13.000 exemplaren tot de beukensoort *fagus sylvatica*. Dat lijkt behoorlijk veel maar het aantal zit nog altijd onder de 20% die we als maximum willen. De meeste beuken rond Hummelo zijn in 1960 geplant. Er staan ook nog 2 beuken met zonnebrand die dateren van 1920 en er staat er nog eentje uit 1970. De bomen met zonebrand zijn ingepakt maar ze worden niet geveld.'

De oplossing: jute!

De beuken die we aan de Zelhemsseweg en de Hummelse Draai dus zien met hun juteverband zijn verbonden om de bovenbeschreven schade te voorkomen en de beuk te helpen bij het herstel van snoei-effecten. De beuk kan ondanks het verband gewoon doorgaan met het maken van zijtakjes om na verloop van tijd zich weer te kunnen beschermen tegen de kracht van de zon. Ook bij de snoei van een complete kroon of bij het verlies van een goede beukenbuur kan een juteverband de redding zijn van deze prachtige bomen.

Terecht dat de Doesburgse onderwijzman Geerlings in 1941 in het Gelders Volkslied de beuk een prominente plaats bood. Maar pas op: je kunt de beuk beter bezingen dan in het zonnetje zetten!

Bronnen:

- Enthousiaste kleinkinderen van de auteur
- Hugh Johnson: The international book of trees
- Peter Wohlleben: Het verborgen leven van bomen
- Everdien Gusing van de Provincie Gelderland

TE LINDERT NOTARIS
SINDS 1811

Ook op donderdagavond geopend!

Kraakselaan 5A, 6981 HA Doesburg
Postbus 63, 6980 AB Doesburg

t: (0313) 48 40 34
f: (0313) 47 25 43

e: telindert@notarisdoburg.nl
i: www.notarisdoburg.nl

**LOONBEDRIJF
SEEGERERS**

DREMPT 0313-47 25 85

SINDS 1958
meer!
ACCOUNTANTS + ADVISEURS

- HRM + salarisadministratie
- Administratieve dienstverlening
- Bedrijfsfinanciering
- Belastingaangifte
- Belastingadvies
- Accountancy

Meander 701, 6825 ME Arnhem
(026) 369 83 00 info@ditismeer.nl

www.ditismeer.nl

Jong en oud

Na een fijne wandeling met mijn oma kwam ik helemaal voldaan en tevreden thuis. Deze wandeling had mij goed gedaan. Ik had de vogels horen fluiten en een interessant gesprek gevoerd. Hoe kan het toch dat het gefluit van vogels mij altijd een instant gevoel van vrijheid geeft? Een vraagstuk voor een andere keer. Met name één bepaald onderwerp was me bijgebleven na ons gesprek. En dit onderwerp had eigenlijk niets met vreemde vogels of andere hoogvliegers te maken. Nee, het onderwerp waar ik op doel, ging over de omgang van jongeren met ouderen.

Ik vroeg mijn oma tijdens de wandeling hoe zij aankeek tegen de jeugd van tegenwoordig. Een vraag die ik stelde was bijvoorbeeld: 'Toont de jeugd van tegenwoordig nog respect tegenover ouderen?' In kranten en op het nieuws worden deze groepen vaak lijnrecht tegenover elkaar gezet. Dat vind ik jammer. Ouderen zijn ook jong geweest en wij jongeren hopen natuurlijk nog vele jaren voor ons te hebben en ook oud te worden.

Mijn oma glimlachte en vertelde mij toen dat het haar juist opviel dat met name jongeren haar opgewekt begroeten. Mijn oma fietst nogal graag en zij liet mij weten dat ze altijd blij wordt van jongeren die haar gedag zeggen. Op het moment dat ze die zin uitsprak, merkte ik dat ik dit een antwoord was waar ik blij van werd.

Het doet me goed om te horen dat ouderen zich gerespecteerd voelen. Op de basisschool vond ik oudere mensen altijd schattig. Ik zag dan op weg naar school ouderen samen hand in hand lopen en smolt dan zelf bijna van mijn fiets af.

Ik merk bij mezelf dat ik nu nog steeds bewondering heb voor mensen die ouder zijn dan ik omdat ze veel meer hebben meegemaakt. Ze hebben meer verantwoordelijkheden en ze dragen vaak veel wijsheid bij zich. Het cliché luidt niet voor niets: 'Wijsheid komt met de jaren.'

Het heeft ook iets moois natuurlijk, ouder worden. Je wordt wijzer, hebt meer ervaring, kunt beter relativeren en vaak weet je veel beter waar je prioriteiten liggen. Je kunt beter keuzes maken omdat je jezelf beter kent en dus ook beter weet wat je wilt. FOMO valt weg, ik zou mij goed kunnen voorstellen dat men dit woord helemaal niet kent. FOMO is de afkorting van: *Fear Of Missing Out*. Een term die jongeren regelmatig gebruiken. Eigenlijk kun je het een beetje zien als keuzestress.

Een groot dankwoord aan alle opa's, oma's en ouderen die geloven in de jeugd. Uiteindelijk lijken we natuurlijk ook wel op elkaar. We hebben iets minder levenservaring, maar wij worden uiteindelijk ook een dagje ouder met zijn allen. Mijn vertrouwen in de jeugd is er en ik ben gerustgesteld. En stiekem ook een beetje trots, want we doen het toch allemaal samen. We zijn er voor elkaar.

Eén ding is zeker: fluitende vogels geven een gevoel van vrijheid. Maar vrijheid is eeuwig en deze quote van David Bowie klinkt ook als muziek in mijn oren: 'Ouder worden is een fascinerend proces, waarin we worden wie we altijd al hadden moeten zijn.' En zo is het. *C'est la vie*.

Foto: Vyasa Wolvetang

Guinevere

Guinevere Wolvetang is 20 jaar en woont thuis bij haar ouders en drie katten in Achter-Drempt. Zij studeert Nederlands in Nijmegen en schrijft graag over 'hersenspinsels en andere dingen' zoals ze het zelf noemt.

- **Elektra**
- **Verwarming**
- **Koeling**
- **Water & Sanitair**
- **Bronboringen**
- **Waterbehandeling**

Verhey Toldijk B.V.
Zutphen-Emmerikseweg 13b
7227 DE Toldijk

0575 - 452041
info@verheytdijk.nl
www.verheytdijk.nl

berba
bags & wallets

aunts & uncles

BEAR
LONDON

Costello & Boreano

Herschel
signature of leather
TRADE MARK

SACCOO
signature of leather

mywalit
the wallet you never forget

GABS

FRED DE LA
BRETONIERE

ARCADIA
MADE IN ITALY

HESTER VAN EEGHEN
- AMSTERDAM -

voi
leather design

SECRID
Made in Holland

Meipoortstraat 4 • Doesburg • www.ter-steeg.eu

- Wij repareren voor alle verzekeringsmaatschappijen
 - Vervangend vervoer • Ruit service
 - Uitdeuken zonder spuiten • 24 uur bereikbaar

FABRIEKSTRAAT 20B • 7005 AR DOETINCHEM • TEL.0314-340637 • WWW.FRITSBLOEMEN.NL

Achmea
Schadeservice

FOCWA
EUROGARANTBEDRIJF

UNIVÉ
VERZEKERINGEN
Univé Schade Service

Nieuw: de kidsclub van HC '03

De jeugd heeft de toekomst. En dat geldt zeker ook bij onze vereniging. Daarom hebben we de kidsclub van HC '03 opgericht. De kidsclub is bedoeld om kinderen die nog niet oud genoeg zijn om bij onze bikkels te komen voetballen lid te laten worden van onze mooie vereniging om ze zo al kennis te laten maken met onze club.

Voor het eenmalige bedrag van 25 euro ontvangt jouw zoon, dochter, neefje, nichtje, kleinzoon of kleindochter een officiële oorkonde als bewijs van het lidmaatschap en krijg je daarnaast een kledingstuk bedrukt met ons logo en de tekst 'Toekomstige bikkel'.

In de afgelopen weken mochten we Guus, Dee, Mick en Liv al verwelkomen als eerste leden van de kidsclub. Supertof dat jullie nu officieel lid zijn, toekomstige bikkels!

Wil jij ook iemand lid maken van de kidsclub? Of wil je er meer over weten? Stuur een e-mail naar info@hc-03.nl en we nemen snel contact met je op.

Het doktershuis aan de Dorpsstraat 34 te Hummelo

De Hummelse roots van Willem Kolff, redder van miljoenen mensenlevens

In 1911 verhuist het jonge doktersgezin Kolff met hun pasgeboren zootje Willem Johan (in het gezin roepnaam Pim) naar Hummelo. De kleine Willem groeit daar op van baby naar peuter naar kleuter in het doktershuis aan de Dorpsstraat 34. In 1916 vertrekt het gezin naar Beekbergen en wordt de Hummelse huisarts Kolff opgevolgd door dokter Bart Westerbeek van Eerten. De kleine Willem (1911-2009) wordt later wereldberoemd als de man die het eerst een werkende kunstnier ontwikkelt en toepast voor dialyse. En daarna de hart-longmachine en het kunsthart ontwikkelt. Er is veel te vertellen over deze fascinerende wetenschapper met Hummelse roots.

De jonge jaren 1911-1916 van Willem Kolff in Hummelo

Op de dag dat Willem Kolff in Leiden wordt geboren, zit Nederland midden in een kwakkelwinter. Het is die dinsdag 14 februari 1911 (Valentijnsdag), 2,5 graden en daarmee meteen de koudste dag van die maand. Willems jonge vader is dokter Jacob Kolff. Vader Jacob is arts-assistent in het Leidse Academisch Ziekenhuis en eigenlijk is het voor artsen in die functie ongebruikelijk om gehuwd te zijn. Ook buiten diensttijd is beschikbaarheid de norm: ongehuwd zijn is een voorwaarde. Maar na een verlovingstijd van 10 jaar (!) besloten Jacob Kolff en Adrie de Jonge toch maar om niet nóg langer te wachten en ze huwen. Gelukkig mag Jacob van de afdelingschef Verloskunde met zijn echtgenote op een kamer gaan wonen in Hotel Rijnland. Dat is 3 minuten lopen naar het werk en dat vindt de baas nog nèt te overzien. Hotel Rijnland is dus de plek waar Willem Kolff ter wereld komt. Al snel blijkt dat het niet goed gaat met het kleine mannetje. Hij kan de moedermelk niet binnenhouden en vader weet dat zonder

ingreep zijn zootje aan ondervoeding zal sterven. Het euvel: de sluitspier naar de maag zwelt op en blokkeert het voedseltransport. In medisch jargon heb je dan een pylorospasme. Gelukkig is daar iets aan te doen. De kleine Willem gaat linea recta naar de operatietafel en de ingreep slaagt. De baby overleeft de eerste hindernis in zijn, naar later zal blijken, lange leven. Voor vader Jacob is een langer verblijf in Leiden niet meer aantrekkelijk. Met de zorg voor het gezin moet er geld worden verdiend en Jacob verkast met vrouw en kind naar de huisartsenpraktijk in het doktershuis aan de Dorpsstraat (thans nummer 34) in Hummelo.

Zoals veel huisartspraktijken op het platteland is ook de Hummelse praktijk apotheekhoudend. Moeder Adrie heeft in Leiden in een apotheek gewerkt en zij runt als apothekersassistente samen met haar man dit deel van de praktijk. In Hummelo krijgt de kleine Willem er nog twee broertjes bij, dus het bevalt goed aan de Dorpsstraat.

De jonge Willem (Pim) maakt (in de kar) met zijn broertjes een ritje door de tuin

Jacob Kolff blijkt een zeer kundig huisarts en hij is zijn patiënten buitengewoon toegedaan. Maar de verbindingen rond Hummelo en omstreken zijn beroerd. Jacob is ook 's nachts vaak met de motor door weer, wind, water en modder op pad naar patiënten in nood. In het zijspan zit echtgenote Adrie om hem te assisteren. Het voeren van de praktijk brengt hem aan de rand van zijn fysieke en mentale weerbaarheid. Dokter Jacob Kolff krijgt last van hevige buikklachten. Heeft hij nierstenen? Jacob gaat naar Amsterdam voor onderzoek, wordt geopereerd, maar er wordt niets gevonden. Na terugkeer staat zijn besluit vast. Het moet stress zijn. Hij stopt met zijn Hummelse praktijk. Het gezin vertrekt naar Beekbergen waar Jacob geneesheer-directeur van een tuberculosesanatorium wordt.

Na Hummelo volgt Beekbergen

De kleine Willem blijkt een zeer intelligent jochie te zijn. Hij heeft een

passie voor dieren en is daarnaast erg geïnteresseerd in het werk van zijn vader. Vader en zoon dwalen samen regelmatig over de redelijk ongerepte Veluwe, doen observaties in de natuur en bespreken problemen die vader Jacob tegenkomt bij de behandeling van patiënten. In deze jaren sterven tbc-patiënten nog vaak na een lang en pijnlijk ziekteproces. Willem is daar soms getuige van en kan er niet goed tegen als patiënten onder de handen van zijn vader en diens medewerkers aan de ziekte bezwijken. Daarnaast vallen er nog een paar zaken uit zijn jeugd en zijn schooltijd op. Hij is dyslectisch (net als veel familieleden), kan hard werken maar presteert op school en later op het gymnasium niet echt goed. Veel vakken interesseren hem geen bal, maar hij is intelligent genoeg om zijn desinteresse steeds qua cijfers net binnen de perken te houden. Vader Jacob komt met een gouden greep voor zoon Willem. Zijn sanatorium heeft een contract met een lokale timmerman: Lubbert Mooij. Jacob spreekt met Mooij af dat Willem elke zaterdagmiddag timmerles krijgt van Mooij. Willem ontwikkelt tussen zijn zevende en zeventiende dankzij Mooij een passie voor houtbewerking. Hier ligt een belangrijke bron voor zijn latere wereldberoemde successen: handvaardigheid.

Even tussendoor

Bij het schrijven van dit artikel kijk ik op woensdagmiddag 20 januari 2021 naar een streaming van de Scholenkoepel Stichting IJsselgraaf in Hummelo. De basisscholen in Drempt en Hummelo zijn onderdeel van IJsselgraaf. Via de streaming presenteert IJsselgraaf voor haar interne organisatie het Koerssplan 2020-2024. Ook leerlingen worden geïnterviewd. Bij leerling Gijs hou ik mijn adem in. Hij vertelt aan de interviewer dat hij later beslist dokter wil worden. Dokters hebben het leven van zijn opa en oma gered, die beiden kanker hadden. Dat is het beroep waarvoor hij helemaal wil gaan. Of hij een vak weet dat niet van het rooster mag worden gehaald. Het antwoord van Gijs verbluft mij. In het licht van de wereldberoemde prestaties van een jochie dat meer dan 100 jaar geleden in Hummelo woonde, formuleert Gijs in zijn rode jack duidelijk en helder: 'handenarbeid mag niet worden geschrapt!'

De directeurswoning bij het sanatorium in Beekbergen. Internist Willem Kolff gebruikt vanuit Kampen met toestemming van zijn vader het sanatorium om door de Duitsers opgepakte mannen met een medische indicatie te behoeden voor dwangarbeid in Duitsland.

Janke Huidekoper en Willem Kolff zijn verloofd en studeren beiden in Leiden. Op de foto tijdens een gekostumeerd bal in 1935.

Kolff als student in zijn studeerkamer in Leiden

Groningen 1938-1942

Willem Kolff treedt in de voetsporen van zijn vader. Hij wordt ook arts en volgt de opleiding, net als zijn vader Jacob, in Leiden. Hij huwt met Janka Huidekoper, een bemiddelde partner die hem meer dan zestig jaar trouw zal blijven. In 1938 solliciteert Willem naar de opleiding tot specialist Interne geneeskunde in Groningen. Prof. dr. Polak Daniels is de enige opleider in Nederland die gehuwde artsen in opleiding accepteert. Willem vertrekt naar Stad om de opleiding te volgen.

Polak Daniels is een enorme inspirator voor de jonge Willem. Een onorthodox denkende hoogleraar die veel ruimte aan zijn mensen laat om te experimenteren. Kolff maakt daar met alle kracht gebruik van. Af en toe onderbreekt hij de studie door als tijdelijk huisarts praktijken waar te nemen in Den Haag en Friesland. Maar in Groningen gebeurt iets. Willem Kolff komt als medicus in contact met een jonge boerenzoon: Jan Bruning. Bruning leidt aan nierfalen en in die periode rond het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog is zoiets dodelijk. Kolff kan hem niet redden maar na het overlijden van Bruning verdiept hij zich in mogelijkheden om patiënten die aan nierziekten lijden effectiever te helpen. Kolff denkt: als ik nou toch 20 gram ureum per dag uit zijn bloed had kunnen zuiveren, dan had Jan Bruning niet te hoeven sterven. Hij weet dat er wereldwijd al wel onderzoek gedaan is naar vormen van dialyse, maar dat onderzoek staat internationaal in de kinderschoenen. Kolff en hoogleraar fysio-

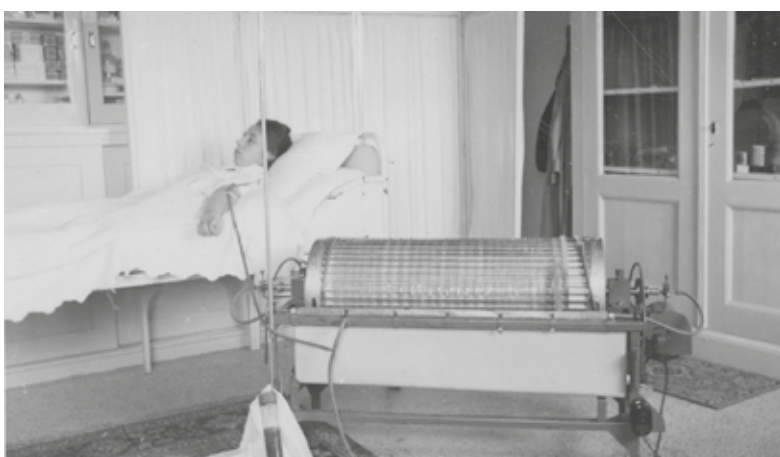
logische chemie Brinkman maken onder de bezielende leiding van Polak Daniels in 1939 een apparaat: de 'intermitterende stuwhevel'. Dat apparaat is in staat om de bloedcirculatie mechanisch te stimuleren. Een timmerman of een beetje handige arts kan het apparaat zelf maken! Kolff in 2003: *'Als mijn neiging tot technische oplossingen voor medische kwesties ergens is begonnen, dan is het daar.'* En mij schiet de opmerking van leerling Gijs van IJsselgraaf meteen te binnen!

De Tweede Wereldoorlog breekt uit: mei 1940

Als in mei 1940 de oorlog uitbreekt, is Willem Kolff weer even waarnemend huisarts in Den Haag. Rotterdam wordt gebombardeerd en Kolff is al heel snel ooggetuige van alle ellende in de Maasstad. Er is een enorm tekort aan bloed voor transfusies en Kolff bedenkt meteen een plan om daar iets aan te doen. Hij richt een bloedbank op: de eerste van Nederland. In 1942 ontvangt Kolff voor zijn revolutionaire initiatief de eerste van een enorme reeks latere internationale onderscheidingen: de Landsteiner medaille van het Rode kruis. Maar er gebeurt meer in mei 1940. We kennen het trieste verhaal van de Joodse huisarts Bob Belinfante in Laag-Keppel. Belinfante maakt in mei 1940 een einde aan zijn leven na de Duitse inval. Ook Kolff's inspirerende Groningse leermeester Professor Dr. Polak Daniels maakt in diezelfde dagen een einde aan zijn leven.

Kolff in Kampen: de kunstnier wordt geprobeerd

De leiding van het Groningse universiteitsziekenhuis wordt na de dood van Polak Daniels genazificeerd en Kolff wil daarom niet langer in Groningen blijven werken. Hij vertrekt naar Kampen om daar als internist in het ziekenhuis aan de slag te gaan. Het verhaal dat volgt is beroemd. Het zou in deze tijd, medisch en ethisch gezien, waarschijnlijk niet meer door veel beugels kunnen. Het gaat als volgt: Kolff werkt in Kampen nog altijd intensief samen met zijn arts-assistent uit Groningen, Bob van Noordwijk. In de Kampense jaren ontwikkelen zij een kunstnier die ze willen inzetten om na te gaan of die voor dodelijk zieke patiënten iets kunnen utruchten. De lessen van timmerman Mooij in Beekbergen blijken van onschatbare waarde. Kolff bouwt eigenhandig een kunstnier van worstenvel, rubber slangen, een naaimachinemotor, het koelsysteem van een oude T-Ford, aluminium onderdelen van een neergestort Duits vliegtuig en een geëmailleerde waterbak uit de Kamper BK-emaillefabriek. Vier apparaten worden gemaakt en goed verstopt buiten het zicht van de Duitse bezetter gehouden. Als eigengereid arts heeft Kolff

De kunstnier in 1942. Hoofdzuster Maria ter Welle doet als lid van het 'nierteam' van Kolff dienst als patiënt.

De kunstnier in 1943

een 'nierteam' geformeerd. Het salaris van de meeste teamleden betaalt hij uit eigen zak. De eerste patiënten die worden behandeld door de 'nierploeg' van Kolff zijn in zeer slechte conditie en overleven de behandeling niet of maar kort. Op 16 maart 1943 arriveert wederom een doodzieke patiënte in Kampen: Janny Schrijver. Zij is een jonge boerendochter. In zeer nauw overleg met haar vader sluit Kolff haar aan op de machine. Janny Schrijver is de eerste mens die als gevolg van nierfalen door een machine uit coma wordt gehaald en nog vier weken leeft. Volledig bij bewustzijn en aanspreekbaar.

De eerste geslaagde nierdialyse: Kampen 11 september 1945

Maria Scharfstadt zit na afloop van de oorlog in de bajes wegens haar pro-nazisympathieën. Maar er is nog meer ellende voor haar. Scharfstadt heeft zeer ernstige nierproblemen en wordt met spoed naar het Kamper ziekenhuis gebracht. Daar vecht ziekenhuischef en chirurg Kehrer voor haar leven, maar al snel blijkt dat Kehrer niets meer kan doen. Maria zal doodgaan. Dan mag Kolff het proberen. Zijn vijftiende patiënt. Het 'nierteam' is een inmiddels een zeer goed op elkaar ingespeeld team en ze gaan samen met Scharfstadt aan de slag. Gebeurt er een wonder? Wint de wetenschap? Hoe het zij: Maria overleeft de dialyse en kan na een tijd verpleging in Kampen uiteindelijk op haar fiets het ziekenhuis weer verlaten. Ze herstelt volledig en zij overlijdt in 1951. Zich onbewust dat haar overleven van enorme betekenis blijkt voor de medische wetenschap.

Kolff en zijn gezin in Kampen: door de nacht van de Tweede Wereldoorlog

De jaren die Willem Kolff tijdens de oorlog in Kampen doorbrengt, lijken in de huidige tijd onvoorstelbaar. Hij raakt tot over zijn oren betrokken in de verzetsbeweging. Hij moet op alle facetten van zijn leven, die van zijn gezin, zijn persoonlijke, zakelijke, collegiale en de hem vijandige contacten de ballen in de lucht weten te houden. Daarbij toont hij zich als een uiterst moedig en consciëntieus man. Daarbij is hij arts en krijgt hij het zwaar te verduren als na september 1944 de eerste, bij razzia's opgepakte mannen uit het westen als dwangarbeider worden doorgevoerd naar Duitsland. In Kampen meren afgeladen volle boten met mannen aan bij de IJsselkade voor de Van Heutzkazerne. De mannen zijn vaak in een erbarmelijke conditie. Ziek, uitgehongerd en verzwakt. Kolff speelt zeer hoog spel met de bezetter om deze mannen waar mogelijk te helpen en verder transport richting Reich te voorkomen. Het levert hem de reputatie op dat hij voor de duvel niet bang is. Hij brengt zelfs mensen onder in het sanatorium van zijn vader Jacob. Maar hijzelf weet dat hij momenten beleeft waarbij ook hij grote angst kent. Zoals bijvoorbeeld vanwege zijn betrokkenheid bij een geplande aanslag op een politiefchef in Kampen. Die gaat op het allerlaatste moment niet door omdat een goede vluchtweg ontbreekt. Kolff heeft geluk gehad, maar hij is met zijn grote persoonlijke moed en met gevaar voor eigen leven overeind gebleven voor alles waar hij voor stond. In zijn gezin was een Joods jongetje opgenomen. Na de oorlog werd aan deze daad geen aandacht besteed. Pas na het overlijden van Willem Kolff en zijn echtgenote werd het verhaal bekend: postuum kreeg Kolff de Yad Vashem-onderscheiding.

Professor dr. Willem Kolff op het hoogtepunt van zijn carrière in de VS.

Kolff wordt bij bezoek aan Nederland in 2003 geïnterviewd door een journalist van Radio 1.

Hoe ging het verder met Willem Kolff?

Het heeft geen zin om de prestaties van Dr. Willem Kolff één voor één in kaart te brengen. De grote lijn in die prestaties is het mooist onder woorden gebracht door zijn zoon Jack Kolff, ook medicus die als kleine jongen geïnspireerd raakte door zijn vader: *'Je ziet iets draaien, je ziet bloed stromen, je ziet zuurstof door het bloed bubbelen. En als het verkeerd gaat en het schuim over de rand stroomt, dan is dat best indrukwekkend. Het vak van mijn vader gaat over schroeven, spijkers, hamers en pompen. Een kind kan daar gemakkelijk mee uit de voeten.'*

Willem Kolff vertrekt in 1950 met zijn gezin naar de Verenigde Staten en blijft als arts-internist, wetenschapper en uitvinder tot het einde van zijn leven intensief betrokken bij mechanische oplossingen bij medische problemen. De kunstnier wordt doorontwikkeld door hemzelf en andere wetenschappers tot de zeer betrouwbare instrumenten die tot op de dag van vandaag onmisbaar zijn voor mensen over de hele wereld. Kolff is ook de ontwikkelaar van de hart-longmachine en het kunsthart (1956). Het kunsthart is nog altijd een oplossing voor mensen die lang moeten wachten op een harttransplantatie.

Zijn enorme prestaties heeft Kolff mede te danken aan het onorthodoxe denken van zijn Groningse leermeester Polak Daniels. Bij de ontwikkeling van kunstnieren, dialyseapparatuur en het kunsthart nam Kolff veel disciplines in zijn teams op en gaf hen alle

Staarink

WARENHUIS

Véél winkels onder één dak

Markt 7 • Doesburg • www.staarinkwarenhuis.nl

BERT
Evers
BLOEMBINDER

- | Bloemwerk
- | Workshops
- | Rouw- en trouwbloemwerk
- | Duurzaam bloemist
- | Bestellen via eigen website mogelijk
- | Uniek inkoopstelsel voor bedrijven

KEPPELSEWEG 51 | 7001 CE DOETINCHEM | TELEFOON 0314 - 393918 | E-MAIL: INFO@BLOEMBINDER.NL | WWW.BLOEMBINDER.NL

Apparaat stuk?

Wij helpen u graag!

Als er onverhoopt iets mis gaat met uw wasmachine, droger of vaatwasser, dan kunt u rekenen op onze eigen technische dienst. Onze monteur komt bij u thuis om uw reparatie vakkundig uit te voeren. Mocht uw apparaat niet ter plekke gerepareerd kunnen worden, dan regelen wij graag een leenapparaat voor u.

Expert Eliesen

Baak, Zutphen Emmerikseweg 46, (0575) 551000
Hengelo (Gld), Kerkstraat 2, (0575) 464261
Zutphen, Nieuwstad 45, (0575) 543202

expert

QWIC
DUTCH DESIGN E-BIKES

 fietshuis Jansen
'weet wat fietsen is'

Dealer van:
Gazelle - Loekie - Focus - Qwic E-bike's

Stationsstraat 20
7021 CK Zelhem
T. 03 14 - 62 13 79
info@fietshuis-jansen.nl
www.fietshuis-jansen.nl

vertrouwen om de meest wilde ideeën te openen en te ontwikkelen. Veel ging fout maar wat lukte bleek van enorme waarde. Kolff testte veel op kalveren en stuitte daarbij op problemen die hij niet kon oplossen. Hij had er geen enkel probleem mee om een dierenarts in zijn team op te nemen: Dr. Don Olson. Olson werd van diendokter een zeer kundig chirurg en leverde een grote bijdrage aan de ontwikkeling van kunstmatige organen. Er is een tijd geweest dat er internationaal geen wetenschapper of arts actief was bij de ontwikkeling van kunstmatige organen en leden die niet in de leer was geweest bij Dr. Willem Kolff. Kolff was geen gemakkelijke man en als het om manipuleren aankwam voor zijn vak, dan stond hij zijn mannetje. Maar typerend voor hem: als er voortgang in onderzoek werd geboekt onder zijn leiding dan werd deze voortgang op de achternaam geplaatst van degene die bij die stap betrokken was. Daarom is het kunsthart dat tegenwoordig wordt gebruikt (de Jarvik 2000), genoemd naar Jarvik en niet naar grondlegger Kolff.

Tol betalen

Janke Huidekoper en Willem Kolff hadden elkaar ontmoet toen zij beiden studeerden in Leiden. Janke moest haar studie eraan geven voor de carrière van haar man. De financiering van Willems tomeloze ambities verliep vooral via haar familiekapitaal. Willem Kolff betaalde assistenten weliswaar ook deels van zijn eigen salaris (!), maar de meeste financiële middelen kwamen uit Jankes kapitaal. Alle roem, eer en onderscheidingen: Kolff vond het prima. Maar zijn echtgenote Janke Kolff-Huidekoper kreeg er steeds meer genoeg van. Altijd maar in de schaduw staan van haar beroemde echtgenoot. Het stond haar steeds meer tegen en uiteindelijk namen woede en teleurstelling de overhand. Na 63 jaar samen verbrak zij het huwelijk met Willem. Ze wilde Willem nooit meer spreken of zien. Willem Kolff vond het erg. Probeerde wel met haar in contact te komen, maar de relatie was wat haar betreft over en uit. Na de scheiding betrok Kolff in de Verenigde Staten weer een werkruimte en ging opnieuw aan het werk: tot aan zijn dood in 2009. Zijn manier van doen, schijnt hem ook de Nobelprijs te hebben gekost. Viermaal werd Willem voorgedragen. De laatste keer maakte hij de meeste kans maar het feest ging niet door. Kolff schoof aan bij een diner om kennis te maken met mensen van het Nobelprijs comité. Het verhaal gaat dat er aan tafel een domme discussie ontstond over

de kwaliteit van de rode wijn, waarbij Kolff de discussie met gestrekt been inging. De Zweden hadden na het diner geen trek meer om deze botterik met de prestigieuze prijs te eren.

Enkele maanden voor zijn eigen dood kreeg Willem Kolff het bericht dat zijn oude maker uit Groningen en Kampen, professor dr. Bob van Noordwijk in 2008 in Nederland was overleden. Kolff kon het niet geloven. Hij vroeg zijn dochter eind januari 2009 of ze wel zeker wist dat Bob overleden was. Toen drong het besef helemaal tot hem door. Hij zei: *'Dan ben ik hier nu te lang.'* Willem Kolff overleed in de Verenigde Staten op 11 februari 2009 in Newton Square, 98 jaar oud. Zijn ex-echtgenote Janke overleed drie jaar eerder. Op zijn verzoek werd de urn met zijn as begraven in de tuin van het voormalige stadsziekenhuis van Kampen. Op een plek waar het voor hem allemaal begon.

Het dorp waar Willem Kolff zijn prille jeugd doorbracht, eert hem in 2021 met steun van de Willem Kolffstichting in Kampen met een steen in de tegelroute door Hummelo. Op de afbeelding staat het doktershuis aan de Dorpsstraat 34. Met een korte beschrijving van zijn fascinerende leven en niet te vergeten de vermelding: *planetoïde nr. 11427 is in 2007 vernoemd naar Willem Kolff.* Als 'Willemkolff' zweeft de planetoïde sindsdien voor eeuwig door het universum.

Herman Broers, *'De man die miljoenen levens redde: dokter Willem Kolff 1911-2009'*. Uitgeverij Balans.

De onlangs geplaatste tegel voor het doktershuis in het kader van de tegelroute door Hummelo

De penning die de Nierstichting uitgaf ter ere van het 10-jarig bestaan (1977) met de beeltenis van Dr. Willem Kolff.

Sporten bij de 'oude' club

Nostalgie, vrienden voor het leven, contact houden met je geboortegrond: sommige mensen verhuizen naar elders maar nemen geen afscheid van hun sportvereniging. Ze koesteren het vertrouwde gevoel, de bekende mensen die soms bijna als familie voelen en het verenigingsleven. Ze wonen misschien verder weg, maar blijven net zo betrokken bij hun club.

Jeu-de-boules-club Leuke Boule

Gerrit Surenbroek (76) woont in Breedenbroek. Hij reist al zo'n twintig jaar één keer per week af naar Hoog-Keppel voor een partij jeu-de-boules. Hij gaat altijd samen met zijn vrouw Diny Koster.

'Ik ben geboren in Drempt en getogen in Keppel. Ik heb goede herinneringen aan Hoog-Keppel, heb daar een heel mooie jeugd gehad. In mijn jonge jaren waren er weinig werk- en woonmogelijkheden in Hummelo en Keppel. Toen ben ik verhuisd naar Doetinchem. Ik heb ruim dertig jaar in het Slingeland ziekenhuis gewerkt bij de receptie. Sinds mijn zestigste verjaardag geniet ik van mijn pensioen. Via Westendorp ben ik in Breedenbroek terecht gekomen. Ook heel gezellig hoor, ik mag graag een potje biljarten hier in de buurt. Maar één keer per week is vaste prik: naar de Leuke Boule aan de Panhuysbrink in Hoog-Keppel. Onderweg pikken we dan mijn zus op in Hummelo. Die gaat ook mee.

Mijn broer en schoonzus, ze leven helaas beiden niet meer, woonden vroeger naast het Kerkhuis. Als we daar waren, gingen we altijd even jeu-de-boules. De Leuke Boule 'donderdagavondclub' bestond toen al en daar zijn wij toen bij verzeild geraakt. Inmiddels spreken we iedere woensdagmiddag bij goed weer af. De baan ligt op een mooie plek, midden op het plein. Daar komt van alles voorbij, je ziet nog eens iets. Sommige fietsers stoppen om plaats te nemen op één van de bankjes om naar ons te kijken. Zitten ze daar rustig hun zelf meegebrachte koffie te drinken. We hebben ook een paar vaste bezoekers inmiddels. Die weten wanneer we er zijn en gaan dan heerlijk op een bankje zitten kijken. We zijn echt een gezelligheidsclubje: we doen het puur voor ons plezier allemaal. We zijn met ongeveer 10 personen. We verdelen ons in twee ploegen, we spelen nooit met een vast team. En natuurlijk spelen we wel een klein beetje een wedstrijd, maar we gooien heel gemoedelijk allemaal. Als iemand naar het toilet moet, kan dat bij de huisarts of het kerkhuis.

In september gaan we altijd naar Ruurlo. Dan spelen we daar een partij jeu-de-boules en vergaderen we daarna bij het pannenkoekenrestaurant. De gezelligheid staat voorop.'

Volleybalvereniging Focus

Corinne Janssen (44) woont in Doesburg maar volleybalt al sinds haar achtste levensjaar in de sporthal in Hoog-Keppel. Ze is begonnen bij De Valken dat later met Drempt Vooruit gefuseerd is in volleybalvereniging Focus.

'Ik ben geboren en getogen in Voor-Drempt en opgegroeid in een sportieve familie waarin ook het verenigingsleven breed gedragen werd. Ik ben altijd actief geweest als spelend lid, momenteel in Dames 4. Maar ik ben in de loop der jaren ook coach en trainster geweest van jeugd en senioren, dames en heren, scheidsrechter en lid van de Technische Commissie. Momenteel coach ik Meisjes C1, ben ik lid van de Evenementencommissie en invalscheidsrechter. Focus is voor mij ten eerste natuurlijk sport, maar uiteindelijk zo veel meer dan dat. Het voelt bijna als familie. Sommige mensen ken ik al jaren, een tijd waarin we lief en leed met elkaar delen. Dat zijn echt vriendinnen geworden. We kunnen samen lachen tot de tranen ons over de wangen rollen; als we bijvoorbeeld voor de zoveelste keer weer eens verdwaald zijn op zoek naar een sporthal. Iedereen kan wel met iedereen overweg, dat gaat heel erg vanzelf. Nieuwe leden worden welkom geheten door iedereen. Er is interesse in elkaar en daarnaast wil iedereen natuurlijk gewoon lekker met elkaar 'ballen'. Eén keer per jaar gaan we een weekendje weg, wie mee wil is welkom. Zo leuk, zó gezellig! In al die jaren zijn er ook kampioenschappen binnengehaald. Stuk voor stuk hoogtepunten natuurlijk. Maar het kampioenschap van Meisjes A waar ik als coach met mijn zwangere buik op de bank zat, was een heel speciale. Ik weet nog hoe spannend ik het toen vond om voor het eerst voor zo'n groep meiden van die leeftijd te staan. Je moet dan wel echt weten waar je het over hebt. En het groepsproces, wat ik altijd heel leuk vind, is ook een uitdaging. Het was een fantastisch gevoel om met die groep kampioen te worden. Twintig jaar geleden ben ik verhuisd naar Doesburg. Gelukkig is dat qua afstand natuurlijk prima te doen. Want ik hoop eigenlijk minstens tot mijn tachtigste te blijven volleyballen en ik ga in ieder geval nooit bij mijn cluppie weg.'

Voetbalvereniging HC '03

Harmjan Evers (36) woont in Zelhem en voetbalt al sinds zijn vroege jeugd. Eerst bij H&K en sinds de fusie met Drempt Vooruit bij HC '03.

'Al mijn vriendjes van de basisschool gingen voetballen en dus ik ook. Ik ben opgegroeid in Hummelo en stond zo rond mijn zevende levensjaar al op de Keppelse voetbalvelden. Er waren toen ook niet heel veel sporten waar je uit kon kiezen en iedereen in mijn buurt voetbalde. Tegenwoordig speel ik in het vierde elftal, met een aantal teamgenoten waarmee ik van jongs af aan al voetbal. In de loop der jaren heb ik met veel verschillende mensen samen gespeeld. Een aantal van mijn vrienden zie ik ook bij de club, sommige kén ik ook van de club. HC is een kleine vereniging, iedereen kent elkaar. Het voelt heel vertrouwd. De fusie van H&K en Drempt Vooruit vond ik een heel bijzondere gebeurtenis. De overgang was voor mij heel makkelijk, ik heb het als positief ervaren. Ik kwam met een aantal leeftijdgenoten in een team en had direct aansluiting. Ik heb daar zelfs een goede vriendengroep aan overgehouden. We zijn een gemoedelijke club met betrokken verenigingsmensen die zich met ziel en zaligheid inzetten.

Echt een mentaliteit van; schouders eronder, we gaan ervoor. Dat is denk ik ook wel een kenmerk dat veel verenigingen hier in de buurt zullen herkennen. We vinden dat vaak heel normaal, totdat je ergens anders merkt dat het ook wel anders gaat. Dan weet je weer hoe bijzonder en waardevol zo'n clubsfeer is. Voetbal is voor mij een goede manier om fit te blijven; in mijn drukke leven is het een stok achter de deur om tóch te gaan sporten. Gelukkig is de afstand vanuit Zelhem goed te overbruggen en kan ik lekker bij HC blijven voetballen.'

Bart Schotman

Schotman Bouw | Bakermarksedijk 11 | 7223 KJ Baak
06 55107152 | info@schotmanbouw.nl | www.schotmanbouw.nl

Emmerikseweg 17
7227 DG Toldijk
T: (0575) - 45 16 55
F: (0575) - 45 26 79
E: info@bouwmarktdetolbrug.com
www.bouwmarktdetolbrug.com

De bouwmarkt met vele specialiteiten.

- Persoonlijke bediening en goede service
- Wij denken met u mee en geven graag advies
- Ook uw adres voor propaangasvullingen
- Hout en Plaat op maat
- Vele artikelen per stuk/ per meter verkrijgbaar
- Ongelooflijk veel materialen tegen scherpe prijzen

Eten & Drinken Koffie en Cappuccino Eten*Afhalen IJs - Milkshake Terras @ WiFi Lunch & Diner Friet - Snacks Salades en Broodjes Latte macchiato - Thee Menus / oerfriet / Burgers Eten*Afhalen Eten & Drinken Koffie en Cappuccino IJs - Milkshake Terras @ WiFi Lunch & Diner Friet - Snacks Salades en Broodjes Eten*Afhalen Latte macchiato - Thee Menus / oerfriet / Burgers Eten & Drinken Koffie en Cappuccino IJs - Milkshake Terras @ WiFi Lunch & Diner Salades en Broodjes Latte macchiato - Thee Menus / oerfriet /

Rijksweg 88 Laag-Keppel
0314 380050

Alle dagen geopend
1200u - 2100u
www.deoldeschole.nl

**Voor kwaliteit
groot of klein
moet u toch bij
snackbar Oost zijn.**

Ook voor feesten en partijen

tel: 0615428204

Gymnastiekvereniging De Sperwer

Hetty Besselink (73) woont in Velp maar is al meer dan een halve eeuw lid van De Sperwer. Ze is begonnen met turnen. De laatste 20 jaar maakt ze deel uit van de aerobics groep.

‘Toen ik 16 was kreeg ik verkering met Wim Besselink uit Hummelo. Hij en zijn broers turnden bij De Sperwer. Ik was al snel verknocht: zowel aan het turnen als aan Wim, waarmee ik ben getrouwd. Zelf woonde ik toen in Doesburg en ging altijd op mijn brommer naar Keppel. Onderweg pikte ik nog een vriendin op. Turnen bij De Sperwer was gewoon hartstikke leuk. Vroeger hadden we met Pinksteren altijd een optocht en veel wedstrijden natuurlijk. We turnden in het houten gebouwtje in Keppel, de grote sporthal was er toen nog niet. De vereniging had die gymzaal zelf gebouwd. Mijn man heeft ook nog mee geholpen. Hij is bijna veertig jaar lid gebleven, van kinds af aan. Ik heb ook mijn dochters en nichtjes besmet met het Sperwervirus. Mijn jongste dochter heeft een keer de dans helemaal bedacht die we tijdens de jaarlijkse uitvoering deden. Die uitvoering was toen altijd in Zaal Schreurs in Hoog-Keppel. Het toneel was niet zo heel groot, het was passen en meten. Maar de zaal zat altijd helemaal vol met publiek. En het voelde net alsof we in het theater optraden. We werkten dit soort avonden meestal samen met de heren. We maakten alle kleding zelf, dat was een heel karwei vooral toen we de cancan als thema hadden. Al die rokken... Ach, we deden het samen en het was gewoon ontzettend lachen. Ik ben ook actief geweest voor de evenementencommissie. We organiseerden toen een keer per jaar een familiedag; een fietstocht of een zeskamp bijvoorbeeld met een gezellige barbecue daarna. Ik heb ook wel met de jurering geholpen bij de onderlinge wedstrijden, de cijfers opschrijven en rondbrengen. Tegenwoordig zit ik bij de aerobics groep. We doen twintig minuten steps en daarna grondoefeningen. Dit alles al weer ruim een decennium onder de bezielende leiding van Patricia. Soms is er wel eens een nieuwe rage en dan doen we dat een tijdje, maar meestal duurt dat toch niet lang. Ik rij nu al 50 jaar van Velp naar Keppel. Onderweg pik ik nog steeds een vriendin op, Herma Herberts in Drempt, ook al dertig jaar lid. We rijden al een kwart eeuw samen naar Keppel. Ik sport ook wel in de buurt hoor, lekker bewegen op muziek. Maar uit nostalgie ben ik altijd bij De Sperwer gebleven.’

LTC De Drieslag

Frans Pluijm (80) woont in Doetinchem. Op dinsdag- en vrijdagochtend tennist hij op de baan in Hoog-Keppel.

‘In 1973 kwamen wij in de nieuwbouw van Hoog-Keppel wonen. Van oorsprong kom ik uit het Zuiden, uit Heerlen. Toen ik in ’68 bij AKU, na fusie AKZO, in Arnhem mijn loopbaan begon, verhuisden we naar Dieren. Vijf jaar later kwamen we als nieuwkomers in de kleine en hechte gemeenschap van Hoog-Keppel wonen. Ik was in Dieren al begonnen met tennissen. Dus toen midden jaren 70 tennisclub De Drieslag werd opgericht ben ik vrij snel lid geworden. In het dorp was van alles te regelen en te doen en een grote behoefte aan vrijwilligers. Bijvoorbeeld voor het peuterschooltje en de lagere school. En natuurlijk ook in voor de prachtige sportvoorzieningen zoals het zwembad, de sporthal en de voetbal- en tennisvelden. Ook café, zaal en winkel Schreurs en niet te vergeten het jaarlijkse volksfeest bracht reuring in het dorp. Onze kinderen gingen naar basisschool De Bongerd. Ik ben een aantal jaren lid van de ouderraad geweest. Bij De Drieslag heb ik een tijd de zogenaamde TC geleid: de commissie voor toernooien, de competitie en de training. We hebben toen een vier-dorpen-toernooi met Steenderen, Zelhém en Wehl gestart. Een mooie tijd. Na 10 jaar zochten we een ander huis in de buurt. Er was toen weinig keuze. Het was bijna een boerderijwoning in Hummelo geworden, maar dat ging nèt niet door. Nu wonen we al die tijd al weer in Doetinchem. Ach, hemelsbreed gezien wonen we heel dicht bij de gemeentegrens en met de fiets ben je zo in Keppel. Ik heb dan ook nooit overwogen ergens anders te gaan tennissen. We zijn vaak met dezelfde groep. Gepensioneerd hèn; die spelen overdag. We spelen puur recreatief. Ik doe ook aan de wintercompetitie mee. Dat is op zondagochtend en dan spelen leden onderling tegen elkaar. Het is dan aangenaam om andere leden op de baan of in de kantine te ontmoeten. Ik ben een tijdje voorzitter geweest. Ook in de tijd dat de vereniging voor een symbolisch bedrag de accommodatie van de gemeente overnam. Als voorzitter mocht ik toen de handtekening zetten. De Drieslag is een kleine, gezellige club. We hebben drie goede banen, met verlichting en kunstgras. We kunnen bijna het hele jaar door tennissen. Het was en is nog steeds moeilijk jonge aanwas te krijgen voor het voortbestaan van de club. Ik hoop nog een aantal jaren te mogen genieten van het tennissen bij De Drieslag.’

OMHEINING

Uw specialist in

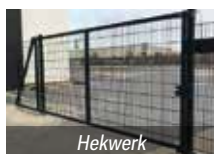
Omheining

Poorten

Schutting

Hekwerk

Afrastering

Montage

Neem contact op via: info@GBomheining.nl of kijk op: www.GBomheining.nl

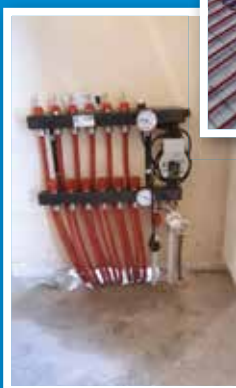
**Gasthuisstraat 20
6981 CS Doesburg
Tel: 0313-472878**

Openingstijden:

maandag gesloten
dinsdag van 9.00 tot 18.00
woensdag van 9.00 tot 18.00
donderdag van 9.00 tot 18.00
vrijdag van 9.00 tot 18.00
zaterdag van 9.00 tot 17.00

Wilt u ook een keer beleven hoe een e-bike met middenmotor fiets?
Komt u gerust langs om de verschillen zelf te ervaren.
Sonneveld Rijwielen voor kwaliteit en service.

Sterk in vakwerk!

DIMMENDAAL
INSTALLATIETECHNIEK

www.dimmendaalinstallatietechniek.nl

Overtuigingskracht

Ik ben fan van Amanda Gorman. Daar waar Trump denkt met opgehitste Capitool-bestormers zijn gelijk te halen, denkt dat hij met chaos en geweld andersdenkenden kan overtuigen, daar waar relschoppers in Urk denken hun gelijk te kunnen halen met het afbranden van een teststraat van de GGD, daar waar ook binnen onze eigen regio met bombarie en intimiderend gedrag meningen worden bekrachtigd, daar... heeft Joe Biden, de 46e president van de Verenigde Staten, Amanda Gorman!

Foto: Wim van Hof

Fenomenaal was ze op 20 januari. Vol trots, met een kaarsrechte rug, een solide stem en vloeiende bewegingen droeg ze haar gedicht *The Hill We Climb* voor, tijdens de inauguratie ceremonie van de president-elect, met de nadruk op elect. Pas 22 jaar oud. Ze trof me, daar waar ik onvoorbereid op de bank neergestreken was voor deze plechtigheid. *This skinny girl descended from slaves and raced by a single mother* had een ontroerend gedicht geschreven, een mix van een rap, een preek en een oproep ineen. Ze riep de Amerikanen op om ondanks hun verdeeldheid samen een toekomst te vormen. Ze heeft niet alleen indruk gemaakt op mij. In één klap is ze een bekendheid, wordt ze geroemd om haar optreden, heeft ze indruk gemaakt op voor- en tegenstanders van de president.

Ik wou dat ik ook maar één ieniemienie stukje gelijkenis had met deze Amanda. Dat ik ook in één klap zoveel mensen met vertrouwen, met overtuiging, met rust, met creativiteit en vooral met het juiste woord kan bereiken en kan overtuigen. Ik heb namelijk ook een boodschap: LAAT U VACCINEREN.

uit de praktijk

Anouk Mast (50) is parttime huisarts in Doetinchem, met echtgenoot Jeroen en hun vier kinderen woonde ze vele jaren in Laag-Keppel.

Bosanemonen

Lentevaccinatie

Eén ding is zeker in deze periode waar corona ons aller aandacht blijft vragen: de biologische klok tikt door en een nieuw seizoen staat voor de deur. De lente komt eraan en de natuur ontwaakt uit haar winterslaap of winterrust. Het afgelopen jaar werden we aan het begin van die voorjaartijd geconfronteerd met de eerste lockdown. Veel mensen namen dan ook volop de tijd om de eigen tuin eens flink onder handen te nemen. Er werd geschoffeld, blad verwijderd, geknipt, gezaagd, gestrooid en gemaaid. Nu kan dat nooit kwaad maar wordt je tuin daardoor natuurlijker en diervriendelijker? Komen er zo meer vogels, vlinders, amfibieën of egels in je tuin? Nee. Hoe dan wel?

Ontstenen en vergroenen

Onder de naam 'Operatie Steenbreek' is er een landelijke campagne opgestart om verstening van met name voor- maar ook achtertuinen tegen te gaan. 'Tegel eruit, plant erin!' Jammer genoeg doet de gemeente Bronckhorst hier (nog) niet aan mee, dus zullen we zelf aan de slag moeten. Kijk eens of er mogelijkheden zijn. Simpel door enkele tegels op te wippen met een spa of bats,

zand verwijderen, tuinaarde en plant erin en watergeven. Weer een stukje groen en een plek erbij waar regenwater doordringt in de grond. Je kunt een bloemenmengsel zaaien, éénjarige planten potten of kiezen voor een meerjarig exemplaar.

Wellicht vind je ook een plek voor een struik of boom. Bomen zijn van onschatbare waarde voor de natuur, ze produceren

zuurstof, slaan CO2 op, bieden voedsel en onderdak voor menig dier, en zijn daarnaast een blikvanger in je tuin. De keuze aan soorten is groot en je moet je goed laten adviseren welke boom uiteindelijk het meest geschikt is. En bedenk wel: kleine bomen worden groot; kijk dus naar de situatie over enkele jaren, want verplaatsen is niet zo gemakkelijk.

Ontsteden

Wil je vogels in je tuin hebben, zorg dan voor goede beschutting en voedsel. In een inheemse heg met meidoorn, vuilboom, wilde appel, kardinaalsmuts, wilde liguster of Spaanse aak kunnen insecten lekker opwarmen en vogels prima schuilen of nestelen. Waardevolle struiken dus, maar ook een mooi deel van je tuin.

Wat beplanting betreft, lees je veel over vlindervriendelijke tuinen. De Vlinderstichting tikkert flink aan de weg, maar wat goed is voor de vlinders is dat ook voor andere insecten als hommels, zweefvliegen en bijen. Insecten zijn van belang voor de bestuiving en vormen het hoofdvoedsel van vogels. Plaats dan ook aantrekkelijke, nectarrijke planten zoals vlinderstruik, judaspenning, ijzerhard, rode zonnehoed of stokroos.

Een kruidentuintje of potten met kruiden zijn voor insecten zeer aantrekkelijk. Zaaï nú keukenkruiden binnen in bakjes en plant ze in april uit in de tuin. Vlinders en bijen zijn gek op bloeiende kruidenhoekjes met rozemarijn, lavendel, kattenkruid, marjolein, tijm of venkel. Door de grilligheid van weer en klimaat wordt het steeds belangrijker om regenwater vast te houden. Naast minder stenen en meer groen is het plaatsen van een regenton zeker het overwegen waard. Een plaatselijke bank geeft daarvoor een zetje in de rug door in haar magazine de actie te starten 'Een bon voor een ton'. Op die manier kan je met

reductie een regenton aanschaffen bij de leverancier.

Zelf maken

Bij het vergroenen en diervriendelijker inrichten van de tuin valt ook te denken aan rommelhoekjes, het laten liggen van snoeiafval, maken van een takkenrillen (schuilplekken voor egels), een composthoop of -vat maar zeker ook aan nestkastjes, een insectenhotel, wormtoren of een

hotel speciaal voor 'kriebelbeestjes'. Leuk om samen met de (klein)kinderen te maken! Voorbeelden van vogelhuisjes zijn er genoeg op internet te vinden, voornamelijk voor mezen. Ze zijn massaal opgehangen in de strijd tegen de eikenprocessierups, in de hoop dat de kool- en pimpelmezen meehelpen de rupsenplaag te bestrijden. Zie je in je tuin roodborstje, boomkruiper of steenuil, probeer dan ook eens speciale kastjes voor deze soorten. Een hotel voor 'kriebelbeestjes' zoals dui-

Roodborst vliegt uit nestkast

Insectenhotel in een weelderige bloementuin

zendpoten, oorwurmen, pissebedden, is zo gemaakt. Kriebelbeestjes zetten dode blaadjes en andere plantenresten om in compost. Zeer nuttig dus!

Vul een houten kistje met takjes, stukjes hout, boomschors, droog blad, dennenappels, hooi of stro. Maak de voorkant dicht met kippen-gaas. Zet het kistje op een donkere, vochtige plek in de tuin. Je zult zien dat het werkt.

Eropuit en aan de wandel

Noodgedwongen zoveel mogelijk thuis- en binnenblijven zorgde in 2020 voor een echte 'wandelhype'. Aangetrokken door het

lekkere voorjaarszonnetje trokken heel veel mensen naar buiten voor een bezoek aan het bos of het maken van een lokaal om-metje. Zeker dat laatste is aan te bevelen. Al is het maar om een 'groene' Kalverstraat op de Posbank in Rheden of bij kasteel Slangenburg te ontwijken.

De vroege lente is bijvoorbeeld de tijd van de sneeuwvlokjes onder de monumentale kastanjes bij de kerk in Voor-Drempt of de velden met bosanemonen op land-goed Enghuizen. Ook zonder de jaarlijkse Kunstwandeleroute is het beslist de moeite

waard om vanuit Hummelo een wandeling te maken over dit oude landgoed. Naast voorjaarsplanten als gevlekte aronskelk, speenkruid, judaspennig en ereprijs loop je langs indrukwekkende lindes en een grote ginkgo bij het koetshuis, voorbij Kaukasische vleugelnootbomen van een paar honderd jaar en door een voorname beukenlaan. In het natte noordelijke gedeelte naar boerderij de Klevenhorst kom je door een open bosgebied met essen, esdoorns, populieren, lijsterbessen en hazelaars. Door het ontbreken van het blad krijgen lenteklokjes en het zeldzame muskuskruid hier nog volop de kans om uit de grond te schieten. Eenzelfde soort ervaring kan je opdoen in de bossen bij Keppel (rond de Wrangebult, Witte en Zwarte kolk) of landgoed de Ulenpas langs de golfbaan en aangrenzend het bijzondere en natte Hekenbroek. Zelfs de wiewaal wordt daar gespot.

Kaukasische vleugelnoot op Enghuizen

Vlinders op de buddleja (vlinderstruik), atalanta, gehakkelde aurelia en dagpauwoog

Gevlekte aronskelk

Sterhyacint

Het vroege voorjaar is bij uitstek de tijd voor de zogenaamde stinsenplanten, een verzamelnaam voor een bijzondere groep verwilderde voorjaarsbloemen. Deze bol-, knol- en wortelgewassen werden eeuwen geleden voor het eerst aangeplant rondom kastelen en landhuizen. Ze zijn vernoemd naar het Friese woord 'stins' (stenen huis) en kenmerken zich door hun opvallende bloemen. We kwamen sneeuwvlokje en lenteklokje al tegen, maar ook daslook, sterhyacint, holwortel en winterakoniet horen bijvoorbeeld tot deze groep.

Rondom kasteel Hackfort in Vorden heeft Natuurmonumenten in samenwerking met Trudy Woerdeman van de voormalige Warande in Laag-Keppel honderden van deze stinsenplanten gepoot. Beslist de moeite waard om ook daar eens de benen te strekken.

Succes met het ontstienen en vergroenen maar bovenal geniet van alle voorjaarspracht en straks van de bloesems van de fruitbomen. Een paradijs voor insecten en vogels.

Compost maken met een wormenhotel of -toren

In plaats van GFT in de groene container te gooien, kun je die ook zelf composteren. Misschien hebben sommige mensen nog een compostbak uit de periode van de gemeente Hummelo en Keppel, maar tegenwoordig is het composteren van keukenafval met behulp van een wormtoren in opkomst. Dat kan zelfs binnen, is reukloos en werkt veel sneller dan een composthoop of een compostvat. En wat is mooier dan dat binnen enkele weken je eigen groente- en fruitafval omgezet is in compost voor je planten in de tuin.

Het werkt als volgt:

De toren bestaat uit 3 (of meer) stapelbare bakken met een gaatjesbodemp, een onderbak op staander met een kraantje én een deksel. Zelf te maken van hout of te kopen van kunststof. Voor de wormen kan je niet in je eigen tuin terecht maar moet je speciale tijgerwormen aanschaffen bij kweker of tuinleverancier.

In de onderste bak komt het eerste beetje keukenafval met de tijgerwormen. De wormen eten de ongekookte groente- en fruitresten op en verwerken dit tot mest. Zodra de wormen de inhoud van de eerste bak tot compost hebben verwerkt, kruipen ze door de gaatjes in de bodemp van de tweede bak naar boven waar weer nieuw afval is toegevoegd. En zo verder omhoog. Ze laten prachtige compost achter. Het vocht uit de verschillende lagen komt uiteindelijk in de opvangbak terecht en kan direct worden gebruikt als voeding (compostthee) bij de planten.

Bron: De Wiltfang

Voorjaars- puzzel

Samenstelling: Pierre Seegers

Omdat nog steeds het advies geldt om zoveel mogelijk thuis te blijven, hebben we ook in dit nummer een puzzel geplaatst om de tijd op een aangename manier door te komen. Let op: om je huisgenoten ook de kans te geven de puzzel te maken, raden we aan eerst even een kopie te maken.

Wat moet je doen?

In de woordzoeker staan 58 woorden verstopt. Die woorden staan omschreven in de tekst hieronder met achter iedere omschrijving het aantal letters dat het woord bevat. Ontdek welk woord we bedoelen, zoek het woord op in de woordzoeker en streep hem door. De woorden staan van links naar rechts, van rechts naar links, van boven naar beneden en van beneden naar boven. Alle overgebleven letters in de woordzoeker vormen een woord. Welk woord zoeken we?

Stuur je oplossing voor 30 april 2021 naar dehessencombinatie@hc-03.nl of naar Redactie De Hessencombinatie, p/a Kruisakker 12, 6996 DL Drempt. Onder de goede inzendingen verloten we wederom drie fantastische prijzen, mede mogelijk gemaakt door Jeans Centre. Prijswinnaars ontvangen automatisch bericht.

01 Voormalig H&K-speler die ook voor Babberich speelde, met prachtige achternaam (6,5,3,3,4)

02 De dag voor vandaag (8)

03 Zweedse winkelketen (4)

04 De titel van de nummer 1 top 4.000 aller tijden (8,8)

05 De stad van voetbalclub GA Eagles, ook een anagram voor tevreden (8)

06 Straattaal voor schoen (5)

07 Garagebedrijf in dorpskern Hummelo (7)

08 Loofboom, tevens (kermis)dorp dichtbij Vorden (5)

09 Voorjaar (5)

10 Tot welke regio behoren Drempt, Hummelo en Keppel (10)

11 Virus dat het jaar 2020 voor een groot deel bepaalde (6)

12 Gelderse plaats. Goh, zei de koekoek waar zal ik toch mijn... (8)

13 Trainer van het tweede herenelftal van HC'03 (5,5)

14 Supermarkt in Hummelo, tevens naaldboom (4)

15 Dat deden Drempt Vooruit en H&K in 2003 (7)

16 De achternaam van de trainer van De Graafschap (5)

17 Voorjaarsbloem, tevens deel van het oog (4)

18 Jaarlijkse tentoonstelling in de Bollenstreek (2,9)

19 Naam van de secretaris van HC'03 (9,8)

20 Wintersport op bobsleebaan, met gezicht vooruit (8)

21 Stad van Olympische Zomerspelen 2021 (5)

22 Wat regent het volgens het liedje van Acda en De Munnik (12)

- 23 Ander woord voor voorjaarsreces (14)
 24 Achternaam die aan de westerse kant van de Broekstraat veel voorkomt, links en rechts van de weg (7)
 25 Boter, kaas en... (6)
 26 Voormalig jeugdlid van HC '03 die schaatst, skeelert en een eigen blog heeft (6,2,4)
 27 Warm jaargetijde (5)
 28 Zeer succesvolle Nederlandse zwemster met moeilijke achternaam (12)
 29 Betaald voetbalclub uit Arnhem (7)
 30 Dorp bij Groenlo met bijna 1.500 inwoners, tevens onderdeel van de warming-up (6)
 31 Horecagelegenheid aan de doorgaande weg in Toldijk (3,6)
 32 Volledige naam van de tennisclub in Hoog-Keppel (3,2,8)
 33 Land in West-Europa met 17 miljoen inwoners (9)
 34 Bloem, vaak gekoppeld aan prins Bernhard (5)
 35 Aanspreektitel voor een geestelijke (9)
 36 ex-Graafschap speler en oud-trainer van het eerste elftal van zowel Drempt Vooruit als HC '03 (4,3,6)
 37 De achternaam van de gebroeders Emiel en Richard die in de jaren 80 bij Drempt Vooruit speelden (7)
 38 Boerenbondwinkel, o.a. gevestigd in Toldijk, Zelhem en Hengelo Gld. (7)
 39 Plaatsnaam die hoort bij vraag 18 (5)
 40 Maandblad dat elk jaar de rijkste Nederlanders publiceert (5)
 41 Akkerbouwer uit Hummelo, tevens deelnemer aan het NK veldrijden 50+ (3,9)
 42 Straat in Achter-Drempt zonder huizen (6)
 43 Zij was eind 2020 40 jaar in dienst bij de Spar in Hummelo (4,3)
 44 Aantal keren per jaar dat De Hessencombinatie verschijnt (4)
 45 Organisatie die voor afleiding en steun naar zieke kinderen in ziekenhuizen gaat (11)
 46 Waterdicht vat met hengel, ook gebied bij Steenderen (5)
 47 Garagebedrijf in dorpskern Hummelo (8)
 48 Land van herkomst van port (8)
 49 De titel van de nummer 1 van de Top 2.000, van artiest die eigenlijk Danny Polfliet heet (6,7)
 50 Fictief dier dat eieren brengt in een mand (8)
 51 Groeimaand (3)
 52 Belangrijkste auto-onderdeel (5)
 53 Een product uit Denemarken is een product (5)
 54 Iemand met ervaring, in voetbal of in het leger (8)
 55 Persoon die de creatieve supervisie heeft over alles (9)
 56 Bandje, aan één kant met kleefstof, vaak gebruikt bij wondjes (8)
 57 Timmergereedschap (5)
 58 Horecagelegenheid in Hummelo (2,4,5)

S	T	E	V	E	N	D	O	U	W	E	V	A	N	D	E	R	K	R	A	P
N	S	T	I	T	E	E	J	D	L	E	N	T	E	E	N	E	R	E	I	E
E	R	O	T	O	D	V	O	E	A	R	N	T	L	N	W	V	L	K	F	L
L	O	U	E	K	N	E	J	K	N	W	E	A	T	B	E	E	B	K	F	G
D	H	Q	S	I	O	N	D	E	N	A	D	P	C	R	L	T	O	E	N	R
E	K	E	S	O	L	T	I	U	E	A	E	Z	D	E	K	E	H	N	A	O
R	N	N	E	T	N	E	W	K	M	R	R	O	E	M	O	R	E	C	A	M
L	I	N	D	E	A	R	O	E	I	D	L	N	D	E	O	A	M	O	R	E
E	M	M	E	R	V	O	M	N	E	E	A	N	R	R	P	A	I	R	S	I
S	N	O	E	I	O	L	O	H	K	E	N	E	I	A	L	N	A	O	T	T
S	E	T	N	A	E	L	R	O	E	K	D	S	E	N	E	S	N	N	E	N
N	B	O	S	C	H	E	K	F	B	R	I	T	S	D	I	P	R	A	E	A
W	E	R	E	H	T	R	P	B	L	N	R	R	L	R	S	A	H	E	F	K
O	R	N	S	T	T	C	O	N	O	E	U	A	A	E	T	R	A	N	K	A
L	G	O	A	E	H	O	R	E	E	R	E	L	G	E	E	H	P	E	E	V
C	S	T	A	R	E	A	T	R	M	E	S	E	R	V	R	A	S	G	E	S
I	M	E	H	H	A	S	U	E	E	S	S	N	E	E	E	M	O	R	B	U
N	A	L	S	O	N	T	G	T	R	U	I	S	J	R	M	E	D	E	R	K
I	K	E	A	E	A	E	A	S	S	F	G	I	N	S	O	R	Y	B	E	O
L	L	K	A	K	S	R	L	I	S	S	E	R	A	S	Z	R	E	I	V	R
C	A	S	P	E	R	D	E	G	I	E	R	I	E	M	G	E	W	E	O	K

Activiteitenkalender Drempt, Hummelo en Keppel

t/m juni

In verband met het coronavirus zijn alle vermelde (terugkerende) activiteiten onder voorbehoud. Voor actuele aanpassingen bij en andere informatie over een activiteit kunt u het beste contact opnemen met de desbetreffende organisator.

TERUGKERENDE ACTIVITEITEN

maandag tot vrijdag

- Boekenuitleen bij Stichting Welzijn, tijdens openingsuren van het Gezondheidscentrum Hoog-Keppel
- Biljarten Stichting Welzijn, Sportcafé De Heerlykheid/Hessenhal Hoog-Keppel, 09.00-12.00 en 14.00-17.00 uur, info en aanmelden: Wim van Duijl (06-437 473 51)

elke dinsdag

- Tai-Chi-Tao onder deskundige begeleiding, huiskamer Stichting Welzijn Hoog-Keppel, 10.00-11.00 uur
- Beter Bewegen/Fitness, Stichting Welzijn i.s.m. FysioPlus, Burg. van Panhuysbrink1-D, Hoog-Keppel, 10.00-11.00 uur
- Koffieochtend voor ouderen Stichting Welzijn, huiskamer 't Klup, Zandewierde Hummelo, 10.00-12.00 uur
- Schildercursus, huiskamer Stichting Welzijn Hoog-Keppel, 13.30 uur
- Rummikub, Stichting Welzijn, Kerkhuis Burg. van Panhuysbrink 5 Hoog-Keppel, 14.00-16.00 uur, info: Baukje Koele (0314-38 03 06)
- Looptraining De Hessenrijders, verzamelen bij de Hessenhal Hoog-Keppel, 19.30-20.45 uur (1 april tot 1 oktober), info: 06-309 452 50

elke woensdag

- Beter Bewegen/Fitness, Stichting Welzijn i.s.m. FysioPlus, Burg. van Panhuysbrink1-D, Hoog-Keppel, 10.00-11.00 uur

- Jeu de Boules Stichting Welzijn/Pétanqueclub Leuke Boule, Burg. van Panhuysbrink Hoog-Keppel, vanaf 14.00 uur, doorgang afhankelijk van weersgesteldheid, info en aanmelden: Gerrit Lobeek (06-465 759 29 of g.w.lobeek@hccnet.nl)
- Boekenuitleen, FF naar Steef Hummelo, 14.00-17.00 uur

elke donderdag

- Beter Bewegen/Fitness, Stichting Welzijn i.s.m. FysioPlus, Burg. van Panhuysbrink1-D, Hoog-Keppel, 10.00-11.00 uur
- Koffieochtend voor ouderen Stichting Welzijn, huiskamer Burg. van Panhuysbrink 1, Hoog-Keppel, 14.00-16.00 uur
- Koersbal, Stichting Welzijn, huiskamer Burg. van Panhuysbrink 1, Hoog-Keppel, 14.00-16.00 uur (sep t/m apr)
- Bootcamp, verzamelen bij Hessenhal Hoog-Keppel, 18.30-19.30 uur, info en aanmelden: Jochem Jonker (06-102 528 00 of jochem.jonker@gmail.com)
- Training jeugdskeelergroep De Hessenrijders Hoog-Keppel, 18.45-19.30 en 19.30-20.15 uur, info: 06-309 452 50
- Boekenuitleen, FF naar Steef Hummelo, 19.00-21.00 uur

elke vrijdag

- Meer bewegen voor ouderen, Stichting Welzijn, Hessenhal Hoog-Keppel, 10.00-11.00 uur

elke zaterdag

- Nordic Walking, Stichting Welzijn, samenkomst huiskamer Burg. van Panhuysbrink 1, Hoog-Keppel, 09.15-11.00 uur

Tolstraat Hummelo

MAART 2021

vr 12 mrt

- Sluitingsdatum Social Art+Design ontwerpwedstrijd voor Achterhoeks designtalent, info: www.socialartdesign.nl

zo 28 mrt

- Begin zomertijd, om 02:00 uur gaat de klok een uur vooruit

APRIL 2021

do 1 apr

- Repair Café, huiskamer Stichting Welzijn Burg. van Panhuysbrink 1, Hoog-Keppel, 09.30-12.00 uur
- Bowlingmiddag seniorenorganisatie KBO-PCOB, Dorpshuis Voor-Drempt, 14.00-15.00 uur, info: Dinie Hetterscheid (0313-47 49 44)

wo 28 apr

- Algemene Leden Vergadering Dorpsraad Drempt, info: www.dorpsraaddrempt.nl

MEI 2021

za 1 mei

- Alle zaterdagen in mei tentoonstelling schilderijen van Jeltje Hoogenkamp bij de teksten van theoloog Bonhoeffer, St. Joriskerk Voor-Drempt, Open kerk tussen 10.30-16.30 uur, speciaal openingsprogramma met teksten en muziek om 14.30 uur

di 4 mei

- Dodenherdenking Begraafplaats Hummelo en Oorlogsmonument Hoog-Keppel

do 6 mei

- Repair Café, huiskamer Stichting Welzijn Burg. van Panhuysbrink 1, Hoog-Keppel, 09.30-12.00 uur
- Fietsmiddag seniorenorganisatie KBO-PCOB, verzamelen Burg. van Panhuysbrink Hoog-Keppel, 13.30 uur

Za 8, 15, 22 en 29 mei

- Alle zaterdagen in mei tentoonstelling schilderijen van Jeltje Hoogenkamp bij de teksten van theoloog Bonhoeffer, St. Joriskerk Voor-Drempt, 10.30-16.30 uur

JUNI 2021

do 3 jun

- Repair Café, huiskamer Stichting Welzijn Burg. van Panhuysbrink 1, Hoog-Keppel, 09.30-12.00 uur
- Fietsmiddag seniorenorganisatie KBO-PCOB, verzamelen Burg. van Panhuysbrink Hoog-Keppel, 13.30 uur

zo 13 jun

- Keppelrun Hoog-Keppel, info: www.keppelrun.nl

Aanvullingen en wijzigingen kunnen worden doorgegeven via het e-mailadres watisertedoenindhk@gmail.com.
Voor het juni-nummer van De Hessencombinatie kan dit **tot uiterlijk 1 mei 2021**.

SUPERMARKT AALDERINK

1200 m² winkelplezier!
750 m² parkeerruimte!

 Vind ons op
Facebook

DORPSSTRAAT 14-16 STEENDEREN

Internet www.coop.nl/steenderenaalderink
Facebook www.facebook.com/Coop.Aalderink.Steenderen
E-mail Aalderink.Steenderen@coop.nl | Tel. 0575 - 451206

OPENINGSTIJDEN **ma-do 08.00-19.00 uur** | **vr 08.00-20.00 uur**
za 08.00-19.00 uur | **zo 11.00-17.00 uur**

TNT-SERVICEPUNT | STAATSLOTEN | RDW | STOMERIJ DEPOT
BLOEMENHOEK | SLIJTERIJ | ZELFZORG MEDICIJNEN
HOGE KLANTENSERVICE | BEZORGSERVICE VIA COOP ONLINE

cbthuis in taal

Ceciel Bremer
Kruisakker 12
6996 DL Drempt

T 0313 47 28 05
06 - 154 453 41
E info@cbthuisintaal.nl
I www.cbthuisintaal.nl

Tekstschrijven

Heb je hulp nodig bij de tekst van je website? Wil je een folder of advertentie van jouw bedrijf? Ik schrijf jouw tekst met een persoonlijke insteek.

Redactie

Wil je graag dat iemand jouw scriptie, verslag of artikel controleert op spelling en zinsopbouw? Ik ga voor je aan de slag en je krijgt een prettig leesbare tekst retour.

Workshop

Schrijf je zelf berichten voor je website, nieuwsbrief of social media? En kun je wel wat tips en handvatten gebruiken? Volg dan een workshop bij mij en leer hoe je je tekst levendig en prettig leesbaar maakt.
Vraag naar de mogelijkheden.

Professioneel,
persoonlijk en snel

C. SEEGERS

Rijwielen

E-Classic heren /dames € 1250,-

Skelters

Trampoline's

Zomerweg 21, 6996 DP Drempt, Tel.: 0313 - 472 722
Internet: www.seegersdrempt.nl / E-mail: info@seegersdrempt.nl

DE Honda specialist
van de Achterhoek!

Autobedrijf

Bergsma

- Verkoop van nieuwe en gebruikte auto's
- Reparatie en onderhoud van alle type auto's
- APK keuringsstation
- Schade reparatie & expertise
- Airco service

Autobedrijf Bergsma
Dorpsstraat 27, Hummelo
tel. 0314-381660
www.bergsmahummelo.nl
info@bergsmahummelo.nl

Vitslag kerstpuzzel

Wat een leuke reacties hebben we gekregen op onze kerstpuzzel! Daarmee hebben we een deel van onze lezers duidelijk vermaakt. Van alle puzzelaars hebben er 44 de juiste oplossing 'kerstprijsvraag' naar ons ingestuurd. Onder de goede inzenders hebben we drie kledingpakketten van Jeans Centre verloot. Ivo Lucassen uit Doesburg, Antonie Garretsen uit Drempt en Gerdina Hesselink uit Drempt, van harte gefeliciteerd met jullie prijs.

Nieuw: www.dehessencombinatie.nl

Alle uitgaven van De Hessencombinatie voortaan digitaal beschikbaar. Voorheen kon je alle uitgaven van ons magazine terugvinden op www.hc03.nl, de website van HC '03. Maar na een paar jaar waarin we vier keer per jaar een magazine van gemiddeld ruim 80 pagina's uitbrengen, werd die belasting voor de site te veel. Jammer dachten we, dan maar alleen een papieren versie als archief gebruiken.

Toch zijn er regelmatig lezers die ons vragen of we een artikel uit het verleden kunnen toesturen omdat ze het zo graag nog een keer willen lezen. Zo groeide langzamerhand ook bij ons het idee om een manier te bedenken om De Hessencombinatie ook digitaal te kunnen aanbieden. En die oplossing hebben we gevonden: op www.dehessencombinatie.nl vind je al onze eerdere uitgaven met een handige zoekfunctie en alle contactgegevens om je ideeën aan te dragen, een advertentie door te geven of een abonnement aan te vragen.

Wij zijn erg blij met het eindresultaat. Jij ook? Neem snel een kijkje op de site en laat ons weten wat jij ervan vindt.

Gezocht: Bezorger Voor-Drempt

Dankzij sponsors, vrijwilligers en bezorgers is het voor ons mogelijk om ieder kwartaal dit magazine samen te stellen. Voor Voor-Drempt zijn we met ingang van juni op zoek naar een nieuwe bezorger. Het is een groot gebied waarbij je 447 exemplaren bezorgt, verdeeld over 17 straten in de bebouwde kom en 4 straten in het buitengebied. We brengen vier keer per jaar een nieuw magazine uit - in maart, juni, september en december - en daarbij heb je in de week van verschijning telkens van maandag tot en met zaterdag de tijd om De Hessencombinatie bij alle huishoudens in de brievenbus te bezorgen. Uiteraard staat hier een vergoeding tegenover.

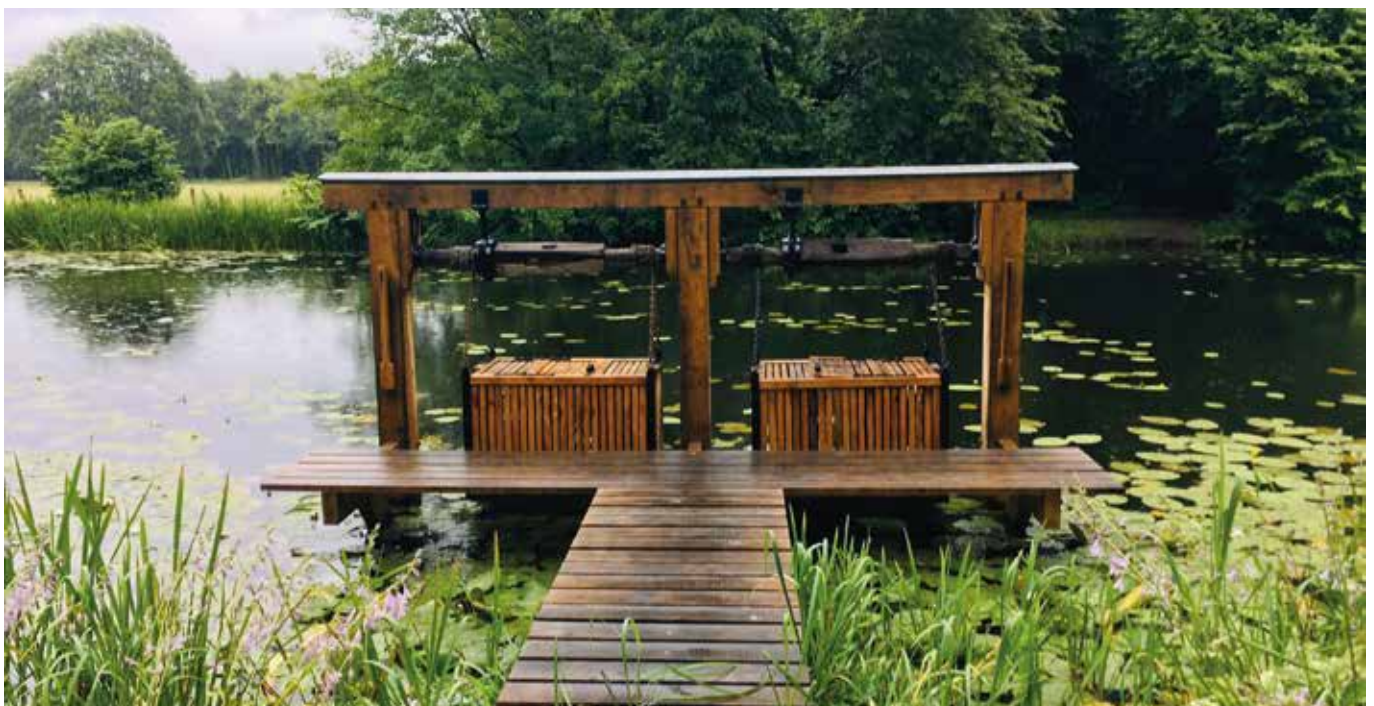
Heb je interesse? Of wil je meer weten? Neem dan contact op met Monique Bruins uit Hummelo via m.bruins59@upcmail.nl. Zij coördineert de bezorging en kan je verder informeren. Mochten meerdere inwoners zich aanmelden, dan kunnen we de route eventueel nog splitsen.

Bijzondere 'viskaar' bij kasteel Keppel gerestaureerd

Enige maanden geleden werd een unieke 19e-eeuwse viskaar in de vroegere loop van de Oude IJssel bij kasteel Keppel gerestaureerd. Een viskaar diende destijds om gevangen riviervis langer te kunnen bewaren. Met fuiken ving de jachtopziener hier vis. Als die niet meteen voor de maaltijd nodig was, stopte hij de nog levende dieren in de viskaar. Dit waren twee kratten die in het water hingen en die men op en neer kon takelen. Tussen de spijlen stroomde vers water met zuurstof. Door de tand des tijds was er niet veel meer over van het oorspronkelijke bouwwerk. Wat nog resteerde was een karkas langs de oever en in de gracht. Verschillende onderdelen zijn bij baggerwerkzaamheden toch weer teruggevonden. De familie Van Lynden wilde de viskaar graag reconstrueren door gebruik te maken van deze originele elementen. Met de deskundige kennis en subsidie van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed kon dit

worden uitgevoerd. De takelrollen en een deel van het ijzerwerk zijn origineel. De overige houten delen reconstrueerden medewerkers van het landgoed vakkundig met inlands eiken, afkomstig uit eigen bos. Omdat het inmiddels een zeldzaam element is geworden, is de viskaar toegevoegd aan de als rijksmonument beschermde onderdelen van Landgoed Keppel.

Ook bij kasteel Hackfort in Vorden was in het begin van de vorige eeuw nog een viskaar aanwezig. Op het landgoed Enghuizen was vroeger een afsluitbare vierkante 'gracht' aanwezig die ook viskaar werd genoemd. Ook hier werd riviervis 'bewaard' die later genuttigd kon worden. De fraaie Keppelse viskaar kan men vanaf de Dorpsstraat/Rijksweg, via het wandelpad langs de Oude IJssel, prima bekijken.

PELGROM, uw land- en tuinbouwspecialist

voor verkoop, onderhoud en reparatie...

we zijn o.a.
dealer van:

PELGROM HUMMELO B.V.

MASSEY FERGUSON

LANDBOUWMECHANISATIEBEDRIJF

Broekstraat 1a - 6999 DE Hummelo
Tel: 0314-38 18 42 - info@pelgrom.nl

www.pelgrom.nl

N^oRTH[®] BEDS

SCANDINAVIAN SLEEPING

Slaapspecialist Drempt

Rijksweg 20 | 6996 AC Drempt | Tel.: 0313 476218

www.slaapspecialistdrempt.nl